

NOWY

Kurjer Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki.

Sobota, dnia 7 września 1912 roku.

Redakcja i administracja "Nowego Kurjera Łódzkiego" mieści się w lokalu przy ul. Zachodniej 37.

Interesowani do redakcji zgłaszać się mogą od 11 do 12 w południe i od 6 do 7 wiecz.

Administracja otwarta od 8 rano do 7 wieczór.

Adres telegraficzny "Łódź Kurjer".

Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca, za artykuły nieoznaczone z góry ceną, honorarjów administracja wypłacać nie będzie.

Prenumerata w Łodzi wynosi rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, miesięcznie kop. 50.

Za odnośnienie do domu lub przesyłkę pocztową dolicza się 20 kop. miesięcznie.

Za przesyłkę zagranicą dolicza się 60 k. miesięcznie.

Zmiana adresu 20 kop. TELEFONU Nr. 253.

Cena ogłoszeń: 1-sza sirona 50 kop. za wiersz lub jego miejsce, nadesłane 50 kop., nekrologi i reklamy 15 kop., ogłoszenia zwyczajne 10 kop. Drobną ogłoszenia 1/2 kop. za wyraz.

Ogłoszenia zamiejscowe: 1 str. 50 kop., reklamy po 20 k., zwycz. po 12 k. za wiersz petilowy lub jego miejsca. Administracja wypłacać nie będzie.

Agentury: w Łodzi Biuro ogłoszeń "Promień", Piotrkowska 81; w Pabjanicach A. Wadziński, Zamkowa nr. 23; w Zgierzu: Nowy Rynek, kiosk Aleksandra Lach WYŁĄCZNE PRAWO przyjmowania ogłoszeń w Rosji, za granicą i w Król. Polskiem, oprócz Łodzi i okolicy, oddane jest Domowi Handl. L. i E. Metz i S-ka.

Teatr Popularny Dziś i Jutro „Pieśń” i Wigilja S-go Andrzeja Jutro Książę Niezłomny przy ul. Konstantynowskiej № 16. wiecz. po poł.

GRAND-CAFÉ DZIŚ WIECZOREM otwarcie

Łódzkie Kursy Muzyczne

ul. Piotrkowska 86, dom W-go Petersillego II piętro.

Niniejszem zawiadamia się, że egzaminy poprawkowe dla nowo-wstępujących rozpoczną się 3-go Września i trwać będą do 14-go. Program nauk według wyższego zakresu Konserwatorjów muzycznych. Wykłady rano, po południu i wieczorne. Zapisy na wszystkie instrumenty muzyczne przyjmują się codziennie w kancelarji od 11-1 i od 4-6 godz. Na zasadzie ustawy zatwierdzonej przez Ministerjum Spraw Wewn. kończącym studia wydają się atestaty ze stopniem nauczyciela muzyki.

DYREKTOR
Antoni Grudziński.

WSZECHROSYJSKA WYSTAWA rzemieślnicza i fabryczno-przemysłowa w Moskwie w r. 1913.

W maju r. 1913 otwarta zostaje w Moskwie wielka wystawa Fabryczno-Przemysłowa, której celem bezpośrednim jest zobrazowanie przemysłu w całym państwie rosyjskiem.

O ile styszeliśmy do wystawy tej przygotowuje się już zawnazsu znaczna ilość firm przemysłowych Królestwa Polskiego. Nie od rzeczy więc będzie zatrzymać się pokrótce nad rolą, jaką wystawa ta w dziejach naszego przemysłu odegrać może.

Ogólna produkcja Królestwa Polskiego według cyfr urzędowych już na schyłku w. XIX wynosiła przeszło pół miljaru rubli z sumy tej na sam przemysł włóknisty przypadało w r. 1897 -- 251.178.000 rb., t. j. połowa całej produkcji Królestwa.

Według orzeczenia specjalnej komisji rządowej dla zbadania przemysłu fabrycznego w Kr. Polskiem na rynkach wewnętrznych znajdowało zbyt zaledwie 47 proc. produkcji ogólnej, podczas gdy 53 proc. wędrowało do Rosji. Stosunek ten od roku 1886 uległ znacznej zmianie na naszą korzyść.

Podług orzeczenia ekonomistów polskich dwie trzecie ogólnej produkcji Królestwa znajduje zbyt na rynkach zewnętrznych państwa rosyjskiego. Odnośna statystyka z końca XIX wieku wykazuje, że z półmiljardowej produkcji Królestwa wywożono do Rosji i na Dal. Wschód za kolosalną sumę 300.000.000 rb. Jeśli chodzi specjalnie o produkcję tkanin wszelkiego rodzaju, to — według orzeczenia Stanisława Koszutskiego*) — pozostaje w Król. Polskiem

zaledwie 10 proc. — 25 proc., podczas gdy 75 proc. — 80 proc. pochłania rynek rosyjski.

Cyfry te nie powinny nas zbyt dziwić, jeśli zważymy, że — począwszy od trzeciej ćwierci wieku XIX — produkcja nasza uległa tak znacznej zwyzce, że o pomieszczeniu jej na rynkach krajowych nie mogło być mowy.

Dość zaznaczyć, że w r. 1897 wytwórczość w przemyśle włóknistym była 9 razy większa niż w r. 1870. Różnica zatem w niespełna lat 30 wynosiła kolosalną cyfrę — 800 proc.

Statystyka rozwoju przemysłowego w okręgu łódzkim stanowi znakomite dopełnienie do powyższych danych. W r. 1901-2 ogólna wytwórczość Łodzi obliczono na sumę 137.000.000 rb., a już w r. 1908 podług źródeł fachowych wartość samej tylko produkcji bawełnianej w okręgu łódzkim wynosiła 103.506.099 rubli, z czego na Łódź przypada rubli 58.744.828 *)

Zo 169 fabryk, zanotowanych w r. 1900 w przemyśle bawełnianym i wełnianym okręgu łódzkiego 98, t. j. prawie 58 pr. powstało w ostatniem dziesięcioleciu. **)

Taki nadzwyczajnie szybki rozwój zawdzięcza Łódź li tylko zastosowaniu najnowszej techniki i wielkich kapitałów przemysłowych. Ciężka skądinąd walka, jaką staczane zazwyczaj w wielkich ogniskach przemysłowych z przemyślem drobnym, sprowadza się w Łodzi do nieznacznych zaledwie zatargów. Na wyzbytym z wszelkich tradycji drobnomieszczańskich gruncie zakładano odrazu fundamenty pod gmach przemysłu wielkiego, by w krótkim sto-

KABARET ERMITAGE

Urozmaicony program składający się z 24 numerów.

Dzielną 18. Tel. 18-04. Dzielną 18.

Specjalista chorób wenerycznych, skórnych i dróg moczowych

Dr. S. Kantor

obecnie mieszka Piotrkowska № 14 4, róg Ewangelickiej Telefon 19-41.

Dr. Med. P. LANGBARO

b. asystent kliniki berlińskiej. ŁÓDŹ, ZAWADZKA 10.

Specjalista chorób wenerycznych, skórnych, włosów i niemocy płciowej.

Godziny przyjęć: od 8-11 i od 4-8 dla pań od 4-5. Przy leczeniu syfilisu stosowanie preparatu „606” „914”. Leczenie za pomocą elektryczności (elektroliza) Masaż wibracyjny. Endoskopia Cystoskopia

Patenty na wynalazki, marki modele etc. . .

Inż. D. Fraenkel
Warszawa, Nowogrodzka № 23.

KAZIMIERZ OSSOWSKI
INŻYNIER I OBROŃCA PATENTOWY
BIURO PATENTOWE
PETERSBURG—Wozniesenski Prospekt № 20
BERLIN—Potsdamerstr. № 5

Czas odnowić prenumeratę.

Dzisiejszy numer składa się z 10 kolumn.

Dentysta M. Długacz-Kaniewska

Zawadzka 6, — powróciła
Przyjmuje od 10-1 pp. 1 od 2-7 wiecz.
2516-10

KALENDARZYK.

—o—
Sobota, 7 września.
Dziś: Jana M. i Reginy P. M.
Jutro: Narodzenie N. M. P.

*) St. Koszutski „Rozwój przemysłu polskiego w ostatnich latach 30. (1870 — 1900) Warszawa 1903.

*) Wywóz z Moskwy — 7,768,000 pudów
„ Łodzi — 3,151,000 „
„ z Petersburga — 885,000 „
**) Statystyka ruchu towarów na Łódzkiej kolei Fabrycznej — Warszawa r. 1901.
W roku 1901 wywieziono z Łodzi manufaktury do Cesarstwa 4,223,700 pudów; do Królestwa 622,200 „

sunkowo czasie stworzyć z nieznacznej osady „Ziemie Obiecane“ (***)

Obecnie rzec można z całą pewnością, że poza Moskwą, Łódź nie posiada równego sobie współzawodnika na całym terenie Cesarstwa.

Porównyując wywóz manufaktury łódzkiej z odpowiednim — wywozem Moskwy i Petersburga, podług cyfr urzędowych z r. 1896, widzimy, że Łódź zajmuje w tym względzie drugie po Moskwie miejsce*)

Przeszło 85 proc. całej manufaktury łódzkiej pochłania Cesarstwo, podczas, gdy na Królestwo przypada zaledwie 15 proc. (**)

W tym zwycięskim pochodzie przemysł w Łodzi natrafiał stale na opór świata handlowego Moskwy, znajdującego posłuch w odnośnych sferach rządowych. Pamiętną jest jeszcze historyczna walka Moskwy z Łodzią, obfitująca w nader ciekawe wydarzenia, do jakich niezaprzeczenie należy żądanie ze strony przemysłowców rosyjskich wznowienia granicy celnej pomiędzy Królestwem a Rosją.

Powolywano się na korzystniejsze warunki, w jakich miał się jakoby znajdować przemysł łódzki, wskazywano na tańszy kredyt, bardziej dostępne materiały surowe, dogodniejsze taryfy kolejowe, mniejsze podatki, podnoszone wreszcie okoliczności narodowościowe, budząc nadziei i kierując ruch cały na tory polityczne.

Petycje fabrykantów moskiewskich nie pozostały bez skutku: wkrótce wydano szereg faworyzujących przemysł moskiewski przepisów.

Dość zaznaczyć tutaj prawo z dnia 14/27 marca 1887 r., zabraniające cudzoziemcom w Królestwie Polskim nabywania i brania w posiadanie nieruchomości, poza obrębem

*) Adam Trojanowski: „Łódź Textilmarkt“ № 10.

**) Księga Adresowa Przem. Fabr. w Królestwie Polskim. Warszawa 1907.

***) W r. 1860 Łódź liczyła 32,000 mieszcz. . . . 1911 cyfra ta dosięga blisko 500,000.

miast leżących, prawo z r. 1897 o podwyższeniu cła na bawełnę, idącą przez granicę zachodnią, wreszcie wprowadzenie niedogodnej dla Łodzi taryfy różniczkowej, cofniętej w następstwie na skutek traktatu handlowego z Niemcami w r. 1894.

Obecnie wypłynęliśmy na jako tako rozjaśniony horyzont handlowy, z czego Królestwo korzysta znakomicie, jak to wykazały cyfry wyżej podane. Odbiło to się dość jaskrawo w r. 1896 na wystawie w Niżnym Nowogrodzie, kiedy to znaczna ilość nagród przypadła w udziale przemysłowi polskiemu. Konsul francuski, p. Maurice Verstraete w wydanem w Paryżu w r. 1897 dziełku p. t. „La Russie Industrielle. Etude sur l'exposition de N. Novgorod“ — nie szczędzi pochwał dla przemysłu Królestwa, przyznając fabrykantom naszym dużo inicjatywy i ruchliwości w przystosowywaniu się do potrzeb rynku i solidność fabrykacji samej.

W tych warunkach wystawa wszechrosyjska w Moskwie, która trwać będzie blisko pół roku, będzie terenem, na którym spotykają się znów dwa wielkie środowiska przemysłowe.

Zjadą się liczne rzesze odbiorców, odbędzie się generalny przegląd postępu fachowego. Porównanie nie będzie trudnem, a zwycięzcą pozostanie ten, kto zdoła olśnić odbiorców dobrocią swych wyrobów.

Rzeczą jest naszych przemysłowców starać się o to, by z walki tej Królestwo Polskie wyszło z godnością na użytek społeczeństwu i krajowi.

O ile dochodzą nas wieści, komitet wystawy rozwinął sprężystą działalność, by z wystawy tej stworzyć faktyczny przegląd sił przemysłowych państwa.

Nader ożywiona działalność wre w tym kierunku w sferach przemysłowych rosyjskich, szczególnie zaś moskiewskich.

Od pewnego czasu roi się w Królestwie Polskim od wystaw, co-

prawda lokalnych, lub dostosowanych do specjalnych dziedzin przemysłu krajowego.

Należy temu ze wszelkich miar przyklasnąć.

Pogłębienie rynku wewnętrznego leży zarówno w interesie firm przemysłowych, jak i kraju całego.

Niemniej jednak w warunkach obecnej zależności ekonomicznej od Rosji, wystawa w Moskwie stanowi fakt, z którym się poważnie liczyć należy.

J. L-y.

„Sukces przemocy“.

Skargi na zawód, jaki przyniosła pruska polityka kolonizacyjna, oraz na szkody, jakie wyrządza wogóle „kurs antypolski“, rozbrzmiewają coraz głośnie. Świeżo zabrała głos w tej sprawie wielce rozpow szechniona gazeta „Welt am Montag“.

W artykule p. t. „Sukces przemocy“ pisze organ ten, co następuje: „Stało się to, co przewidywał każdy człowiek, obdarzony zdrowymi zmysłami. Wielkie wzburzenie, które pruska polityka antypolska wniosła do narodu polskiego, wzmacnia Polaków a osłabia Niemców.“

Na cóż zda się, jeśli w dzielnicach polskich zakłada się kolonie niemieckie, nie wzmacniając w rzeczywistości i nie rozszerzając niemieckiego stanu posiadania, i jeśli wyganiani Polacy osiedlają się na Górnym Śląsku, w Prusach Zachodnich i Wschodnich? Świeżo „Königsberger Allgemeine Zeitung“ domaga się, aby pruska polityka rozszerzona także na Prusy Wschodnie, gdzie w ostatnich 10 latach 390 majątków ziemskich, obejmujących ogółem około 120,000 mórg, przeszło w ręce polskie.

Polityka przemocy zawsze hodowała i hodować będzie tego rodzaju „sukcesy“. Tego, ogarnięci szalem „patryjoci“, od samego początku widzieć i w to wierzyć nie ocieli, a dzisiaj, gdy fakty rzucają się w oczy, zamykają oczy tem silniej. Tego rodzaju polityka jest jakoby alkoholizmem albo morfomanją; ogarnięty tą chorobą domaga się coraz większych dawek ulubionej trucizny“.

— Co można widzieć przez okno na podwórzu kamienicy?

Podobne pytania uważane są w niektórych sferach pedagogicznych za doskonały probierz rozwoju umysłowego ucznia. Powiadają również, że jest to niemniej doskonały sposób „zerżnięcia“ ucznia, który nie dał się pobić na egzaminie z właściwego przedmiotu.

Panna, domyslać się w tem pytaniu ukrytej zasadzki, wyteża wszystkie siły umysłowe, aby się nie dać złapać.

Zaczyna wliczać:

- Można widzieć psa.
- Nie — odpowiada pedagog.
- Konia.
- Nie.
- Beczkę.
- Nie.

Zaniepokojona panna wymienia po kolei wszystko, co tylko najbujniejsza wyobraźnia może sobie przedstawić możebnego do znalezienia na dziedzińcu ze świata zwierzęcego, roślinnego i mineralnego.

Pedagog stale trzęsie głową i z politowaniem przygaduje: mało jesteś pani rozwinięta, nie potrafisz nadażyć z kursem...

Panna wyczerpana, z rozpaczą przyznaje się, że więcej już, nie wie co można widzieć na dziedzińcu.

Na to pedagog z druzgoczącym wejrzeniem odpowiada:

— Można widzieć „griaznuju triapku. Sadities“.

Coś podobnego znajdujemy w anegdotach o rabinie, który egzaminuje podrabimów.

— Dłaczego wrona leci do lasu? zapytuje rabin.

Dwudziestu podrabimów pochyla czoła i przez pół godziny, w milczeniu, wysila swoje rozumy. W końcu najmędrzy ośmiela się przemówić.

XVI Kongres międzynarodowy wolnościowy.

Monachjum, 5 września.

Po raz pierwszy międzynarodowy kongres wolnościowców odbywa się w Niemczech i to w stolicy królewskiej Bawarii, w Monachjum. Udział delegatów ze wszystkich krajów jest liczny, brak jednak angielskich. Wielki wódz wolnościowców, 79-letni starzec, Ernest Haecckel, nie mógł przybyć z powodu choroby, nadesłał tylko list z usprawiedliwieniem nieobecności swej i z życzeniami. Naturalnie nie było delegata miasta, rządu — a z „wiadz“ witał w znakomitem przemówieniu w imieniu rządu republiki portugalskiej, Magelhaes Lima, przywódca z czasów rewolucji, dziś ambasador portugalski w Paryżu. Stwierdził on, że przepeowiednie jego, uczynione na kongresie przed 2 laty w Brukseli, ziściły się co do joty. W Portugalji wprowadzono republikę, która w kierunku wolnościowych dążeń zrobiła bardzo wiele.

Zniesiono w szkołach naukę religji, utrzymanie kościołów i księży zrzucono na barki pobożnych, którzy o ile chcą księży, to muszą ich sami opłacać, wypędzono Jezuity, zaś w krótkim czasie cofnięto rząd portugalski poselstwo w Watykanie. Przemówienie to przysięgło kongres z ogromnym aplauzem.

Senator Lima zaprosił kongres najbliższy do Lizbony.

Wśród uczestników kongresu są między innymi Furnemont, poseł do belgijskiego parlamentu, posłowie socjalistyczni niemieccy Adolf Hoffman i Vogtherr, austriacki poseł Wutschel. Przybył też w wielu trudach na granicy wybitny anarchista, 80-letni starzec Domela Nieuwenhuis. Z Polaków są z Galicji: poseł Hipolit Sliwiński i dr. Bolesław Drobner; z Warszawy Andrzej Niemojewski i Jerzy Kurnatowski.

Na porządku dziennym są trzy punkty: cele ruchu wolnościowego, rozdział kościoła od państwa.

Do pierwszego punktu przyjęto rezolucję profesora Sorbonny Buissona na tej treści:

„Ruch wolnej myśli jest świeckim, demokratycznym i społecznym, zwalcza więc w imię godności człowieka trzech wrogów, to jest naduży-

— Niechaj rabin nam powie, bo my nie wiemy, dla czego wrona leci do lasu?

— Dlatego — odpowiada rabin — że las nie leci do wrony.

Historja z wroną lecącą do lasu jest bajeczka, a historja z „griaznoj triapkoj“ jest faktem, który miał rzeczywiste miejsce w jednym z zakładów naukowych, chwała Bogu, że nie w Łodzi.

Zresztą ludzie na rozmaitych szczeblach drabiny społecznej rozmaicie postępują.

Znam naprzykład w Łodzi pewnego prywatnego obrońcę sądowego, cieszącego się dość rozległą praktyką dzięki całej sforcie „naganiaczy“ klientów wśród mas nieświadomych:

Otóż „adwokat“ ten pouczał swych „naganiaczy“ aby puczał werbowanych klientów, że „prywatny mecenas“ znaczy daleko więcej niż „przysięgły“, bo prywatnemu to sąd wierzy na słowo, zaś przysięgłemu to zaraz każe przysięgać...

Dowcipny figiel, który panu „adwokatowi“ napędza rubelki otumanionych — dowcipny, lecz jednocześnie niekzemny.

Nasza palestra raz nareszcie powinna wszczać stanowczą walkę z pokatniarstwem i wypienić wyższość waczów biednego nieświadomionego ludu bodaj drogą utworzenia stałego bezpłatnego biura porad prawnych.

Coś w tym rodzaju istnieje podobno przy Zjeździe sędziów pokoju — nikt jednak o tem nie wie, a pożądanem by było, aby drogą publikacji w pismach doszło do wiadomości szerszego ogółu o istnieniu pozytywnej instytucji udzielania bezpłatnych porad prawnych.

Yang.

OKRUCHY TYGODNIOWE.

Naganka przedwyborcza. — „Pralnia narodowa“ — System pedagogiczny. — Dowcipny „adwokat“.

Naganka przedwyborcza rozpoczęła się u nas na całej linii.

Niestety, jak dotychczas, sprawę tę względnie poważnie traktują tylko Niemcy i Żydzi.

Co prawda, wysuwane dotychczas kandydatury robią stale fiasko — jednym słowem brak amatorów na mandat poselski do IV Dumy.

Jedynie tylko rdzenni Polacy tu-tejsi ucieli drzemkę przedwyborczą i jak byli apatyczni przez czas formowania list wyborczych, tak i obecnie nie robią i ze zwykłą, właściwą narodowi naszemu lekkomyślnością i o-pieszalnością, tłumaczą sobie:

— Jakos to tam będzie...

Pewnie, że będzie — tylko żeby po niewczasie społeczeństwo nasze nie żałowało dzisiejszej swej bezczynności i apatii.

W „narodowym“ Krakowie wiele instytucji, zakładów i t. p. nie może się obejść bez przymiotnika „narodowy“.

Istnieje tam nawet... pralnia narodowa.

Warto by u nas założyć również „pralnię narodową“ nie w dosłownem znaczeniu, lecz po to, by prać wady narodowe.

Warto by na czele takiej instytucji postawić starego sieniawickiego Kiemlicza i dać mu do pomocy synów, a na okrzyk:

— Ociec! prać? — prać do skut-

ku, dopóki się nie nauczymy nie lekceważyć spraw, od których przyszłość i dobro naszego narodu zależy.

Mieliby nowocześni Kiemlicze siła do roboty i pewnie by im ręce pomdlały od ciągłego „prania“, możeby jednak lekarstwo takie jakowys pomysłny skutek osiągnęli.

Tak, niestety! Miejsce staropolskich cnót obywatelskich naszych pradziadów, zajęły teraz intrygi, partyjność, pyszałkowatość, blaga, fałsz, obłuda i inne, tym podobne „zalety“.

Przykre to i bolesne — bądzmy jednak bezstronni i sprawiedliwi i przyznajmy się, że tak jest w istocie.

Może często powtarzane słowa prawdy, wzbudzą w nas poczucie godności ogólnoludzkiej i obywatelskiej i może bodaj powoli wyzbudzimy się tego wszystkiego co przynosi ujmę naszemu narodowi.

Rok szkolny rozpoczął się. Egzaminu wstępne ukończone. Niejeden i niejedna z „nowozacieknych“ uczniów i uczennice nie mało „wypocili“ się podczas egzaminów.

Mniemam wszakże, że „pocenie“ to nie było tak obfitem, jak ongi za moich lat młodzieńczych.

Nasze polskie szkoły umiejętnie dobierają światłych pedagogów, którym napewno nie zależy na tem aby „ściąć“ egzaminowanego, lecz przeciwnie zbadać stopień jego uzdolnienia i rozwoju umysłowego.

Pod tym względem zmieniło się na lepsze — chociaż nie wszędzie, bo oto co nam donoszą o pewnym pedagogu — gdzie nie powiem, lecz stwierdzam, iż opisany przezemnie fakt jest autentyczny:

Podczas egzaminów wstępnych, nauczyciel zadaje pannie ubiegającej się o wstęp do klasy piątej pytanie:

TEATR

„Moderne”

Niniejszem mam zaszczyt zawiadomić Sz. Publiczność, że w dniu 10 września r. b. po gruntownym odnowieniu lokalu i zastosowaniu najnowszych urządzeń, jakoteż WINDY ku wygodzie moich gości, otwieram

Teatr kinematograficzny

W GRAND HOTELU.

Mam nadzieję, że, ze względu na wyborowy program, jaki dawać będę, Sz. Publiczność i nadal zaszczycać będzie mój teatr swymi względami, z czem się polecając, pozostaje

z poważaniem **Poraj-Różański.**

Wydzierżawienie miejsc w SYNAGODZE

Przy ul. Spacerowej, na rok 1912/13

odbywać się będzie w Kancelarii Komitetu, codziennie z wyjątkiem sobót od godz. 4—7 po poł. od dnia 27-go sierpnia do dnia 11 września r. b.

Osoby, pragnące odnowić zeszłoroczną dzierżawę miejsc, zechcą w tym celu **bezzwłocznie** a najpóźniej do 1-go września r. b. zgłosić się we wskazanych godzinach do kancelarii Synagogi.

Bilety wejścia dla (młodzieży szkolnej) dzieci posiadaczy stałych miejsc w Synagodze są do otrzymania bezpłatnie.

UWAGA: wskutek ograniczonej liczby miejsc, wstęp do Synagogi podczas nadchodzących świąt uroczystych, będzie dozwolony tylko za okazaniem biletów wejścia.

2601—7

Komitet Synagogi.

Brykiety C. W.

z najlepszego węgla górnoszląskiego
1.60 za 100 sztuk z dostawą
do kuchni (cena stała
przez całą zimę).

Sprzedż **NA WAGĘ**: rb. 1.30 z dostawą za korzec.

Wyłącznie przedstawiciele:
W. FINDEISEN i S-ka, Przejazd 21

TEL. 17-09.

BRUNO EMDE

Farbiarnia i chemiczna pralnia parowa

FABRYKA:

Ludwiki 42
tel. 27-94.

FILJE:

BENEDYKTA 1 ROG PIOTR.
PIOTRKOWSKA № 189
W ZGIERZU:
ROG WYSOKIEJ I STRY-
KOWSKIEJ. :: ::

WSZELKIE OBSTALUNKI, WCHODZĄCE W ZAKRES
CHEMICZNEGO PRANIA I FARBOWANIA WYKONYWAM:

SZYBKOO!
ELEGANCKOO!
TANIOOO!

Ch. I.
Sachs
Piotrkowska
№ 120.

Magazyn
konfekcji

męskiej,

damskiej, uczniowskiej, i dziecinnej
zaopatrzonej został na sezon nadchodzący wielkim wyborem, który się poleca Sz. Publiczności po cenach **najdostępniejszych**,

Uwaga: Wielki wybór garderoby uczniowskiej.

2600—10

Krawiec wojskowy

Sz. Ewigkeit

Nagrodamy złotym medalem na wystawie w Rostowie nad Donem

Łódź, Piotrkowska 16, 2-gie piętro

Pierwsza i najlepsza w Łodzi pracownia wojskowych i urzędowych ubiorów.

Wykonanie szybkie i akuradne.

Zamówienie — całkowite umundurowanie, specjalnie dla uczniów, wykonywa się w ciągu 24 godzin.

2610—12

Zakład Freblowski

IDY JANOWSKIEJ

Byłej złuchaczki wyższych pedagog. kursów w Warszawie.

Dnia 5-go Września r. b. otwartą zostanie szkoła freblowska dla dzieci w wieku od lat 4 do 8-miu.

Zastosowane zostaną najnowsze metody wychowawcze.

Wykładane będą: gimnastyka szwedzka racjonalna, rytmiczna i **siły**. Szkoła mieścić się będzie w specjalnie urządzonej, podług ostatnich wymagań higieny lokalu przy **ul. Zawadzkiej 30 (Juga 26)**. Zapisy przyjmują się od 20-go Sierpnia codziennie od 11—1 i od 5—7 popoł. r2562—12—1

Konkurencja!

Największy wybór męskiego, damskiego oraz dziecinnego obuwia, z najlepszych zagranicznych skór, najnowszych fasonów, po cenach bardzo niskich.

Proszę się przekonać!
A. I. RZESZKOWSKI
Nowomiejska № 6.

2634—100

Specjalista chorób wenerycznych,
skórnych i dróg moczowych

D-R S. KANTOR,

Piotrkowska № 144, róg Ewangelickiej
Telefon 19-41.

Gabinet Roentgenowski (Prześwietlenie i fotografowanie wnętrza ciała promieniami Röntgena), Światłolecznicy (choroby skóry i włosów) i Laboratorium lekarsko-kosmetyczne. Badanie krwi na Syfilis i leczenie Salvarsanem (Ehrlich-Hata 606.) Gabinet elektroterapeutyczny (Masaż wibracyjny i pneumatyczny) podług prof. Zabłudowskiego — niemoć płciowa. Godziny przyjęcia: 8—2 rano i 5—9 pp. Dla pań osobna poczekalnia. r2521—0—1

Ważne konferencje.

Wiedeń, 5 września.

Wczoraj odbywały się w dalszym ciągu konferencje w sprawach polsko-ruskich między bawiącymi tu politykami polskimi.

Namiestnik Bobrzyński odbył dłuższą konferencję z hr. Stürgkheim i z ministrem Heinödem, poczem konferował z prezesem Koła polskiego, dr. Leo, z pos. Stapińskim i ministrem Długoszem. Po południu odbyły się dalsze konferencje, w których brał udział również minister Zaleski.

W sprawie sejmowej reformy wyborczej panuje wielkie napięcie pomiędzy ludowcami a konserwatywami. Zdaje się, że namiestnik Bo-

brzyński i minister Zaleski starają się w tej sprawie pośredniczyć między obu partjami.

Ten dysonans między partją ludową a konserwatywną objawił się najjaskrawiej na wczorajszej konferencji wice prezesa Koła polskiego, pos. Stapińskiego u hr. Stürgkha. Konferencja ta jest przedmiotem różnych komentarzy w tutejszej prasie.

Posel Stapiński przedłożył hr. Stürgkhowi na tej konferencji obszerny obraz partyjnych stosunków w sejmie galicyjskim odnośnie do reformy wyborczej, zaznaczył jednak, że konferencja jego niema charakteru oficjalnego, że przyszedł do prezydenta ministrów tylko jako poseł, bez specjalnego mandatu.

Konferencja ta — jak donosi „Zeit“ — trwała przeszło dwie godziny. Pos. Stapiński podniósł konieczność rychłego sperfekcjonowania umowy polsko-ruskiej, zarówno w interesie uruchomienia sejmu galicyjskiego, jak i ze względu na ogólną

sytuację polityczną. Wskazał dalej, że dotychczas nie udało się dojść do kompromisu z powodu oporu partji konserwatywnej.

Rząd i namiestnik Bobrzyński powinni użyć swego wpływu na konserwatystów w interesie pokoju narodowościowego w Galicji.

Hr. Stürgkh przyjął — jak pisze „Zeit“ — z wdzięcznością otrzymane od pos. Stapińskiego informacje i zapewnił go, że rząd z całym naciśkiem starać się będzie, aby w sprawie polsko-ruskiej przyszło jak najprędzej do porozumienia.

Według informacji „Neues Wiener Tagblatt“ poseł Stapiński zarzucił namiestnikowi bezczynność w sprawie polsko-ruskiej.

„N. Fr. Presse“ donosi, że na tej konferencji oświadczył poseł Stapiński hr. Stürgkhowi, iż z powodu stanowiska konserwatystów widoki porozumienia z rusinami znacznie się pogorszyły i zaznaczył, że z tego powodu jest obowiązkiem rządu i na-

miestnika podjąć w tej sprawie interwencję.

Hr. Stürgkh — pisze „N. Fr. Presse“ — odparł na to, że rząd nie uważa sytuacji za tak krytyczną i nie patrzy na nią tak pesymistycznie.

Po konferencji z hr. Stürgkheim odbył poseł Stapiński konferencję z posłem K. Lewickim. Na tej konferencji — jak donoszą dzienniki — skonstatowano, iż punkty sporne między polakami a rusinami w sprawie reformy wyborczej istnieją tylko w niektórych małych szczegółach i w kwestjach formalnych.

Dzisiaj odbędzie się dalszy ciąg konferencji między bawiącymi tu politykami; w konferencjach tych ważne udział namiestnik i minister Zaleski.

Wieczorem wyjeżdżają wszyscy polscy politycy do Lwowa, gdzie rozpoczynają się konferencje.

Ministerjum Oświaty
7 kl. zakład naukowy żeński | Specjalna szkoła początkowa z kursem Gimnazjum rząd. dla analfabetek

Marji Kochsteinowej 2657-10
Wólczańska № 29, róg Zielonej nr. 15.
Lekcje się rozpoczęły. Otwarta kl. 6-ta
Podania przyjmuje kancelarja szkoły codziennie.
Gimnastyki udziela doktor pedagog.

Lecznica chorób oczu,
ze stałymi łądkami

Dr B. Donchina,
OKULISTY
ul. PIOTRKOWSKA № 69. Telefon 28-39.
Godz. przyjęć w ambulatorjum od 10-12 i od 4-7 pp.
Przyjmuje się chorych na stałe.

Szkoła przygotowawcza koedukacyjna
Michaliny Drabarkowej
TARGOWA № 32,
pod kierunkiem doświadczonego nauczyciela, przyspasabia do średnich zakładów naukowych. Konwersacja niemiecka, a na żądanie i język francuski. Zakład posiada muzeum szkolne.
r2620-2-1

Kursy Buchalteryjne
J. MANTINBANDA
w ŁODZI, Cegielniana № 47 (róg Wschodniej)
TELEFON 24-28.
Z powodu znacznego napływu słuchaczy na życzenie ogółu przy kursach otworzony został

Oddział równoległy.
Zapisy kandydatów i kandydatek na ten oddział przyjmuje Kancelarja Kursów codziennie od 7-9, wieczorem nadal tylko do 20 Września r. b. włącznie.
r2668-0-1

Łódzkie Rzemieślnicze Towarzystwo
Pożyczkowo-Oszczędnościowe
ul. Nawrot № 13
Przyjmuje członków, udziela pożyczki do 600 rb. jak również przyjmuje wkładki Oszczędnościowe od których płaci:

na żądanie	4%
za 3 miesięcznym wymówieniem	4 1/2%
6	5%
rocznem	6%

Biuro otwarte codziennie od godz. 10 do 3-ej we wtorki, czwartki i soboty od g. 6-8 wiecz.

Hurtowy skład obuwia
J. WINDMAN
Łódź.
Poleca Szanownym Klientom
wielki wybór różnego
męskiego, damskiego i
dziecinnego obuwia własnego wyrobu
Mechanicznego szyciego obuwia i filcowego

oraz posiada bogaty asortyment
pierwszorzędnej fabryki
Ceny umiarkowane lecz stałe.
Duża liczna sprzedaż
Piotrkowska 35.

Plac Sportowy Helenów.
W niedzielę, d. 8 Września r. b., o godz. 3-ej pp.:
Wielkie Międzynarodowe Wyścigi.
STARTUJĄ:
J. JACQUARD — Francja, WOODY HEDSPATH (murzyn) — Ameryka,
W. BADER — Niemcy, PEPPINO BUSTACCI — Afryka,
PIOTR TKACZYK — Warszawa,
jak również miejscowi jeźdźcy.
Ceny miejsc jak zwykle. — **Koncert.** —
Każdy bilet daje prawo wolnego wstępu do Helenowa.
r2669-2-1 Towarzystwo Sportowe „UNION“.

Szkoła przygotowawcza koedukacyjna dla dzieci od lat 6-10.
Zapisy od 10-3 codziennie.
Fanny Fejgin
Pasaż Szulca № 9 m. 7.
r2582-10-1

Teatr „URANIA“.
Program od 1 do 16 września r. b.

POLSKA OPERETKA
dane będzie
POTEGA MIŁOŚCI
Farsa w 1 akcie
Duet Wojskich
Poleki komiczny duet
Miss Mary
Artystka na drucie
M-lle Jeanette
Śpiewaczka liryczna
M-lle WATALJA
Prima balerine
Duet Cesarzów
Tancerze charakterystycy
The Soops
Trompolin balance akt
M-r Elias
Zongler salonowy
Les 5 Stegeman
Zongler salonowy
Urania Bio
Nowa seria obrazów

W ogrodzie koncerty damskiej orkiestry na dętych instrumentach
M-r Bartoni artysta malarz bez rąk.
Karawana afrykańców plemienia Somali.

ODCISKI NISZCZY Z KORZENIEM
MOZOLIN 35%
REINHERZ
WYSTĄŻEC SIĘ NASTAD. SPRZED W SZEDZIE
TACER W PETERSBURGU CHERSONSKAJA 2

fikuszerka masażystka
z dyplomem Cesarskiej Akademii medycznej w Petersburgu, praktykująca 20 lat przyjmuje: masaż, porody w nocy zamowienia, na stałość, podskórne zastrzykiwanie, udziela porad sekretnych, dyskrecja zapewniona. Niezamożnym ustępstwo. Zielona № 90 m. 18 od 12-5. Listy w językach: rosyjskim, polskim i niemieckim.
2575-10

PATENTY
NA WYKALCZONIE MODELE FABRYCZ.
GOLDMAN & ELLENBAND
Warszawa, Lubiczka № 5. Telefon 3226

Stanley-Cacao de Villars
jest mieszaniną kakao najwyższego gatunku z mąką bananową, zawierającą 25 proc. soli fosforowych.
Zaleca się przez lekarzy dla dzieci, dorosłych, chorych i rekonwalescentów. Ządajcie wszędzie. Sprzedaż główna:
Warszawskie T-wo Akcyjne Handlu Towarami Aptecznymi w Łodzi.
Generalny przedstawiciel, W. D. KUŁAKOWSKI, Elizawetgrad.

cie autorytetu w dziedzinie religji, przywilejów w politycznym, a kapitału w ekonomicznym życiu.

Rezolucja ta przyjęta została jednogłośnie. D.

Dillon o francusko-rosyjskiej konwencji morskiej.

Wrześniowy numer czasopisma „Contemporary Review” przynosi interesujący artykuł znanego dziennikarza Dillona o właściwym znaczeniu morskiej konwencji pomiędzy Francją a Rosją, która to konwencja zdaniem Dillona jest tylko humbakiem.

Podług przyjętej ogólnie wersji, narady przedwstępne o konwencji toczyły się w Paryżu pomiędzy ks. Liwenem a admirałem Auberem. — Nowa konwencja miała jakoby rozszerzyć podstawy dwuprzemierza i związać ściślej trójporozumienie. O bjać miała konwencja nie tylko działania flot francuskiej i rosyjskiej, ale także zgodną pomoc ze strony angielskiej.

Ponieważ jednak w związku z tem wyniki całej szereg kwestji międzynarodowych wypadło premierowi francuskiemu pojechać do Petersburga, ażeby tam z Sazanowem i sir Cuchananem omówić całą sprawę szczegółowo.

Otóż zdaniem Dillona wersja ta jest zupełnie bezpodstawa. Udzielono jej tylko w Berlinie i to na czas krótki. Sojusz francusko-rosyjski trwa już 19 lat i jest tak dobrym sojuszem, iż niepodobna sobie wyobrazić, aby w razie wojny, podczas której armje francuska i rosyjska działałyby zgodnie, floty obu mocarstw pozostawały neutralne lub w stosunkach wrogich. O czemże więc właściwie miała mówić konwencja 1912 r.

Cała zaś sprawa przedstawia się o wiele prościej. Naczelnicy sztabów generalnych obu mocarstw spotykali się stale dotychczas w celu wzajemnego porozumienia. Sztabu generalnego marynarki rosyjskiej dawniej nie było, a od roku 1905 nie było i floty, więc porozumień kierowników marynarki nie warto było urządzać.

W tym roku zaś naczelnik nowego sztabu marynarki rosyjskiej ks. Liwen pojechał do Paryża i naradził się z admirałem Auberem w sprawach technicznych, dotyczących marynarki, budowy nowych okrętów itd.

Dillon zapewnia, że czerpie swoje informacje ze źródeł zupełnie miarodajnych. Oznajmia przytem kategorycznie, że ambasador angielski, ani nikt z dyplomatów petersburskich nie wiedział nic o tej domniemanej konwencji, że Sazonow i Kokowcew dowiedzieli się o niej dopiero z gazet i ogromnie byli zdziwieni tą wiadomością.

Poza tem w rozmowach petersburskich p. Poincaré z Kokowcewem i Sazanowem ani słowa nie znaleziono z powodu konwencji.

Taka jest podobno prawda o konwencji morskiej francusko-rosyjskiej.

Wiadomości ogólne.

○ **Spodziewany manifest.** Pogłoski, jakoby spodziewany w dniu 8 b. m. manifest objąć miał skazanych za przestępstwa, popełnione w druku, okazały się, jak się z miarodajnego źródła dowiaduje „Utro Rosii”, nieprawdziwymi.

Koła rządzące miały pierwotnie zamiar przygotowania takiego manifestu, wobec jednak przypadającej w roku przyszłym 300-letniej rocznicy panowania Domu Romanowów, zamiar ten odłożono do 14 lutego roku przyszłego.

Dnia 8 września natomiast ogłoszony zostanie manifest tak zwanego charakteru ogólnego. Zaznaczy on doniosłość obchodzonej rocznicy i wyrazi życzenie sławy i potęgi na przyszłość.

○ **Reforma samorządu miejskiego.** „Nowoje Wremia” podaje szczegóły projektu ministerjum spraw wewnętrznych, mającego na celu zmiany w dzisiejszych przepisach prawnych o samorządzie miejskim w Cesarstwie.

Ministerjum zamierza przede wszystkim pociągnąć do opłat na rzecz miast majątki skarbowe, zaprowadzić pewne opłaty o charakterze celnym i opłaty wodne, ustanowić zapomogi ze strony skarbu. Następnie zamierzone jest zwolnienie miast od wydatków na kwatery wojskowe i policyjne, ale odpowiedni artykuł ostatecznie wykreślono z projektu.

Projekt powyższy będzie prawdopodobnie wniesiony do Dumy już w ciągu pierwszej sesji.

○ **Uczniowie aptekarscy.** Na zapytanie kuratora warsz. okręgu naukowego, czy od ucznia lub uczennicy aptekarskiej wymagana ma być znajomość jednego z języków nowożytnych, ministerjum oświaty nadesłało odpowiedź przeczącą, z zaznaczeniem, że wobec nowych, dawne przepisy i rozporządzenia, dotyczące cenzusu naukowego uczniów lub uczennic aptekarskich, nie mają znaczenia.

○ **Sprawy szkolne.** Dyrektor departamentu ministerjum oświaty, Wiljew, w wywiadzie ze współpracownikiem „S.-Piet. Gazety”, oświadczył, iż zamiarem rządu jest otwieranie nowych gimnazjów w miastach powiatowych, aby odgrodzić młodzież od wpływów życia wielkomijskiego i prądów politycznych, panujących już w miastach gubernjalnych.

Ze świata.

□ **Katastrofa kopalniana we Francji.** Kopalnia „Clarence”, dotknięta onegdajszą katastrofą, leży przy Calonne Riconart i zatrudnia 800 górników, dobywających około 150 tysięcy tonn węgla rocznie.

Katastrofa zdarzyła się wkrótce po zmianie szczytów. 350 robotników wydobyło właśnie z czeluści, a 90 spuszczone do szybu, gdy nagle zatrzęsła się ziemia, a przerażeni górnicy usłyszeli gwałtowną detonację.

Dziesięciu górników wydobyło się z szybu i uciekali dalej, nie oglądając się po za siebie.

Rozpoczęto natychmiast prace ratunkowe. Nieustraszeni ratownicy z trudnością tylko zdołali przedostać się przez kupę gruzów i dotrzeć do wnętrza szybu, gdzie pracowali pogrzebani górnicy. Na samym wstępie natknęli się na dwa trupy. Jeden był bez głowy. Za chwilę znaleziono znowu trzy trupy, a potem już co parę kroków zwłoki ludzkie pokaleczone straszliwie.

Ośmiu ciężko rannych, których odnaleziono najpierw, przetransportowano czempredziej na powietrze, a rozpoczęto dalsze poszukiwania.

Po dwugodzinnej, ciężkiej pracy udało się ratownikom wydobyć 24 rannych, z których niewiele może mieć nadzieję wyzdrowienia.

Reszty nie udało się odnaleźć. Podług obliczeń znajduje się jeszcze pod ziemią 87 górników, tak, że wszystkich ofiar jest 64, z czego niewiele tylko będzie można utrzymać przy życiu.

Minister handlu, Jean Dupuy, wyjechał natychmiast z Paryża do Bethune, by zwiedzić miejsce katastrofy.

□ **Skóra z człowieka.** Nie do wiary, a jednak były wypadki garbowania skóry ludzkiej. W instytucie anatomicznym w Berlinie znajduje się wygarbowana skóra pewnego przestępcy. Jest to spoista miękka biała skóra. Jest to jedyna na świecie całkowita wygarbowana ludzka skóra, choć istnieją książki w oprawie z takiej skóry. W Cintinnati w Ameryce pewien milioner posiada książkę oprawną w skórę murzynki, a drugą w skórę chińczyka — pozostałość z czasów niewolnictwa. W Paryżu w bibliotece narodowej istnieje egzemplarz z wieku XIII, w oprawie ze skóry kobiecej.

Z Cesarstwa.

△ **O kierunku „Nowego Wremienia”.** W Petersburgu krąży pogłoski, że „Nowoje Wremia” zmieni swój kierunek polityczny wobec wstąpienia do redakcji syna zmarłego wydawcy, Aleksieja Suworipa, byłego wydawcy liberalnej „Rusi”.

△ **Tajemnicze morderstwo.** W letniskach „Puszkino” (kolei Moskiewsko-Jarosławskiej), znaleziono okrwawione ciała Kowalowej i Iwanowej. Ta ostatnia już zmarła; druga żyje. Rany zadane są jakimś ostrem narzędziem.

Na tle tego zajścia krąży najfantastyczniejsze opowieści.

△ **Weterani.** Ostatecznie została ściśle oznaczona, jak donosi prasa rosyjska, liczba żyjących dotąd weteranów i świadków naocznych wojny w 1812 r. Zamieszkujący w Kiszyniowie b. feldfebel Akim Wintoniuk otrzymał obecnie 300 rubli emerytury rocznej. Przedtem żadnej emerytury nie pobierał. Zamieszkały we wsi Mile, w gminie święciańskiej, mieszczanin święciański, 118-letni Piotr Łaptiew, był świadkiem przejścia Napoleona i jego armji przez Święciany.

Świadkiem również wypadków wielkiej wojny jest 110-letni Stefan Zuk, włościanin we wsi Szawelki, w pow. dryszciańskim.

Poza tymi w liczbie żyjących świadków naocznych pochodzą armji Napoleona są: 112-letni Gordiej Gromow (pow. homelski), 115-letnia Eugenia Zernosenkowa (pow. homelski), 110-letnia Marja Zełtiakowa, 120-letni Maksym Piataczenkow, 109-letni Jefim Kowilin. Wszyscy przybędą na koszt rządu do Moskwy, na uroczystości jubileuszowe.

Z LITWY I RUSI.

× **Długowieczność.** We wsi Skrobowo, w pow. witebskim, zmarła w tych dniach włościanka, Damiłowa, mająca 115 lat.

Wiadomości krajowe.

+ **Z prasy.** Ukazał się w Warszawie numer pierwszy dwutygodnika „Swoj dla swego”, pisma, poświęconego specjalnie popieraniu swojego przemysłu i handlu.

Jako redaktor i wydawca podpisuje nowe pismo p. Aleksander Granke.

+ **Trudzień dokumentów.** Wczoraj na dworcu kolei warszawsko-wiedeńskiej, w sposób tajemniczy znikł kuferek, w którym mieściły się bardzo ważne dokumenty.

Kuferek należał — jak pisze „Warsz. Myśl” — do osoby, pozostającej w rozporządzeniu gen.-gubernatora warszawskiego.

Przed wyborami.

„Uniwersalny” kandydat.

W obozie niemieckim — nowy paroksyzm wściekłości... bezsilnej.

Kandydatura Lehmana została bez litości skrytykowana przez prasę polską...

Nie pomogły zapewnienia zjednoczonych w tej sprawie trzech dzienników niemieckich, że p. Lehmann to szczerzy postępowiec, liberal, tolerant, daleki od małostkowości nacjonalistycznej, który na sztandarze wypisał hasło walki o dobro ogólne, postęp i kulturę, że „das ist der richtige Mann, der Lehmann!” jednym słowem.

Dzienniki polskie ośmieliły się nie tylko wątpić we wszystkie wysokie przymioty kandydata niemieckiego, ale zaprzeczyły nawet wręcz konieczności wyboru Niemca, mając na szczęście odpowiednich na posta polaków.

Pieniąc się, odsadzając łódzką prasę polską od postępu i posadzając ją o najskrajniejszy szowinizm, dzienniki niemieckie („Lodzer Ztg.” np.) wołają, że chyba samo nazwisko p. Lehmana może się polakom nie podobać, bo zresztą, co możnaby zarzucić takiemu arcy-wzorowi cnót obywatelskich?...

A więc zamknijmy oczy na to, że p. Lehmann był główną sprężyną i nieomal autorem osławionego memoriału Niemców łódzkich w sprawie utworzenia t. zw. kurji przemysłowej (czyli ściśle niemieckiej) w przyszłym samorządzie miejskim!...

Zapomnijmy o tem, że p. Lehmann jest zdeklarowanym hakatystą Kandydatura p. Lehmana, zrodzona między jedną a drugą kolejką piwa przez 30 hakatystów zebranych na „poufnej pogawędce” u Manuteuffla, — jest *uniwersalna*.

Wszkadek niewątpliwie niemieckie w sprawie kurji „przemysłowej” były prowadzone w ściślejszej konspiracji, — skądżeby *polaczekowie* wiedzieli, że to właśnie „uniwersalny postępowiec p. Lehmann” był głównym „spiritus movens” zakusów antypolskich?

Jednak — *wiedzą* i z całą „bezcelnością” ogłaszają niniejszem *urbi et orbi* — *któ żacz p. Lehmann!*

Trzeba było nielada naiwności, albo... bezcelności, aby tę *właśnie* kandydaturę wysunąć. Nawet wiedząc o tem, że *wogóle* kandydat niemiecki nie ma żadnych szans...

Tem dziwniejszem wydaje się zachowanie *postępowej i pojednawczej* „Neue Lodzer Ztg.”, która nie zawahała się w porozumieniu z „Rundschau” i „Lodzer Ztg.” popierać *takiego kandydata*.

Krętaactwa agitacyjne.

„N. Lod. Ztg.” powraca znów do poważnej kandydatury Gustawa Lehmana i w zapale agitacyjnym zapewnia, że bez względu na to, jaki będzie wynik wyborów w Łodzi: „jedno jest faktem niezbitym, że p. Lehmann jest kandydatem postępowych sfer obywatelskich miasta”.

Utyskując na nacjonalizm polaków miejscowych „N. L. Ztg.” stwierdza ze smutkiem, że p. Lehman nie może liczyć na głosy polskie, natomiast, wbrew artykułowi „Lodzer Tageblattu”, w którym gazeta żargonowa odpiera stanowczo kandydata Niemców i zaprzecza z oburzeniem insynuację wspólnej pracy agitacyjnej Żydów z Niemcami — zapewnia, że większość Żydów głosować będzie na posta „uznającego równość wszystkich narodowości” — a więc na p. Gustawa Lehmana.

W końcu gazeta dodaje, że „kandydatura Gustawa Lehmana wystawiona została przez Niemców, którzy w przeważnej liczbie pozostali wiernymi programowi wystawionemu w swoim czasie przez niemiecką partję konstytucyjną i z tego właśnie względu głosować będą *jak jeden mąż* za swym kandydatem, bez względu na to, czy los okaże się dla niego łaskawym, czy nie.

Innego kandydata Niemcy miejscowi oczywiście już nie wystawiają, a mając własnego kandydata, nie będą popierali żadnego więcej.”

Ostatnie zdanie artykułiku „N. Lodz. Ztg.”. przyjąć więc mamy jako ultimatum postępowych Niemców łódzkich: albo głosujcie na naszego kandydata, albo nie liczcie na nasze głosy.

Czy liberalni Niemcy łódzcy spodziewają się, że groźba ta przestraszy miejscowych Polaków i Żydów i że ci pokornie zgodzą się na posta Niemca, o którego *postępie* mamy już dokładne informacje?

I pocóż te groźby, pocóż kokieterja pod adresem Żydów, skoro p. Lehmann, według wspomnianych już słów gazety, jest „kandydatem postępowych sfer ludności naszego miasta?” — przecież sfery te stanowią w Łodzi przeważającą większość.

Tematy zakazane.

Z Petersburga donoszą: ministerjum spraw wewnętrznych wyjaśniło gubernatorom, że na zgromadzeniach wyborczych do Dumy wszelkie próby podniesienia sprawy zmiany istniejącego ustroju politycznego powinny pociągnąć za sobą niezwłoczne ostrzeżenia. Po dwukrotnej bezskutecznej

uwadze, uczynionej przewodniczącemu zgromadzenia takiego, powinno ono być zamknięte. Polecono także bacznie przestrzegać, ażeby nie były poruszane kwestje obrony państwowej, działalności policji i „ochrony“, oraz, ażeby nie były dozwolone wymysły względem przeciwników przy ocenianiu osobistych kwalifikacji kandydatów na posłów.

Przedstawienia dla naszych Prenumeratorów.

Na pierwsze przedstawienie w tym sezonie dla prenumeratorów naszych, które odbędzie się w teatrze Popularnym

we środę 11 września,

wybraliśmy doskonałą tragikomedję ze szwedzkiego

Samson i Dallila

z p. Mielewskim w roli tytułowej.

Bilety, za okazaniem kwitu z opłaconej prenumeraty, nabywać można w administracji pisma naszego, po następujących cenach:

Łoże po rb. 1 kop. 80.	
Krzesa w 1, 2 i 3	60 kop.
„ 4, 5, 6 i 7	48 „
„ 8, 9, 10, 11 i 12	42 „
„ 13, 14 i 15	37 „
„ 16, 17 i 18	32 „
„ pozostałe	27 „
„ boczne bliższe	40 „
„ dalsze	32 „
„ najdalsze	25 „
Balkon 1 rzędu	35 „
„ 2 i 3	30 „
„ 4 i 5	25 „
„ 6, 7 i 8	20 „
Galerja numerowana	20 „
„ nienumerowana	12 „
Szatnia i programy bezpłatnie.	

Kronika.

— (h) **Ze szkół.** Okazuje się, że rozporządzenie naczelnika łódzkiej dyrekcji naukowej, kasując drugą zmianę, popołudniową, w szkołach początkowych, dotyczy nie tylko szkół fabrycznych, lecz także wszystkich miejskich szkół początkowych. Na zasadzie tego rozporządzenia naczelnika łódzkiej dyrekcji naukowej, obecnie w jednym oddziale szkoły nie może być więcej jak 60 uczniów, gdy dotąd do jednego oddziału uczęszczało po 80, 100 a nawet po 120 dzieci, a to jedynie dlatego, że były dwie zmiany dzieci.

Miejskich szkół elementarnych w Łodzi jest przeszło 40, a prawie każda z nich ma dwa oddziały, wskutek więc rozporządzenia naczelnika łódzkiej dyrekcji naukowej przeszło 3,000 dzieci zostanie wydalonych ze szkół, nie licząc dzieci, uczęszczających do szkół fabrycznych i innych.

Rozporządzenie swe naczelnik łódzkiej dyrekcji naukowej motywuje względami higienicznymi. Nam się zdaje, że tu higienia nic nie zyska, ale za to wiele straci oświata, która i tak dużo pozostawia do życzenia. Obecnie jedynym rezultatem rozporządzenia naczelnika łódzkiej dyrekcji naukowej jest pozbawienie tysięcy dzieci możliwości uczenia się.

— (r) **Sprawy miejskie.** — Wczoraj, pod przewodnictwem, prezydenta miasta odbyło się posiedzenie, na którym omawiane były następujące sprawy:

Policmajster łódzki zwrócił się w swoim czasie do magistratu z żądaniem oświetlenia odleglejszych ulic miasta, gdyż panująca tam ciemność sprzyja szerzeniu się bandytyzmu. Na posiedzeniu wczorajszym projekt ten zaakceptowano i postanowiono ustawić w wspomnianych ulicach 184 latarni gazowych. Odnosny kosztorys polecono opracować budowniczemu miejskiemu.

Następnie był rozpatrywany projekt połączenia nową ulicą ul. Ciem-

nej i Lutemiejskiej. Ulica ta przeprowadzona będzie przez grunty Adolfa Probka, nabyte przez magistrat kosztem 8500 rub., z których 4500 rub. zapłaci właściciel placów frontowych przy nowej ulicy.

Z kolei zaakceptowano kontrakt dzierżawy, zawarty między magistratem i p. Henrykiem Zilhersteinem, na najem domu przy ul. Mikołajewskiej № 102, kosztem 11,500 rb. rocznie, pod biura i mieszkania dla urzędników 6 cyrkulu policyjnego. Kontrakt zawarty został na 6 lat.

Postanowiono również wyasygnować 3000 rb. na odrestaurowanie gmachu gimnazjum żeńskiego przy ul. Średniej № 14, następnie przesłać do zatwierdzenia władz projekt gazowni miejskiej na budowę nowego zbiornika gazu kosztem 3500 rb.

Rozważano również sprawę wynajmu lokalu na pomieszczenie 2 rządowego gimnazjum męskiego w domu № 29 przy ulicy Długiej, gdzie dawniej mieściła się kancelaria policmajstra.

W końcu zdecydowano zapłacić jedną trzecią sumy, należnej przedsiębiorcom Riterbandowi i Szepsowi za roboty brukowe w 1912 roku.

— (r) **Z policji.** Z polecenia władz wyjechało dzisiaj do Spały 40 policjantów, w tem 10 konnych.

— (h) **Ruch bydła i trzody.** Na rosnącą coraz bardziej drożyznę mięsa wpływa przedewszystkiem mały dowóz bydła i trzody na targi łódzkie. Gdy dawniej na targ przy rzeźni bałuckiej przywożono z okolic Łodzi po 800 sztuk bydła i nierogacizny, obecnie nikt nic nie przywozi; jedynie z Warszawy nadchodzą niewielkie transporty. Wskutek braku dozoru, mięso stale drożeje. Dawniej za funt żywej sztuki nierogacizny płacono po 16 kop., dziś płać po 19—21 kop.

— (s) **Dzień kwiatka na rzecz „Gniazda“.** Onegdaj o g. 8 i pół wieczorem, odbyło się w lokalu Stow. Prac. chrześcijan przy ul. Spacerowej № 21 posiedzenie komitetu, zarządzającego w dniu 15 b. m. dzień kwiatka na rzecz „Gniazda“. Obecny był również cały zarząd „Gniazda“. Przewodniczył baron Mantuffel, pióro trzymał p. Neumann. Skonstatowano, iż dzięki temu, że urządzaniem dnia kwiatka zajmuje się komitet, mający już doświadczenie na tem polu, prace przygotowawcze pójdą szybko i gładko, tembardziej, że niema potrzeby zamawiania nowych puszek, gdyż jest dostateczny zapas takowych z dnia kwiatka na rzecz Ligi przeciwgruźliczej. Ułatwia też znacznie zadanie komitetu fakt, iż prawie wszystkie pary sprzedających kwiatki na rzecz Ligi, przyrzekły wówczas swe współpracownictwo komitetowi. To też komitet, nie mogąc jeszcze podać dzisiaj kompletnej listy pań dzielnicowych, gdyż nie wszystkie jeszcze wróciły z wywczasów letnich, prosi panie i panów, chcących wziąć udział w sprzedaży kwiatka na cel tak sympatyczny, jakim jest okazanie pomocy materialnej instytucji, zajmującej się wychowywaniem bezdomnych sierot i dzieci pozostawionych bez opieki rodzicielskiej, prosi o zgłaszanie się tymczasem u następujących pań:

Pani Grzybowska, Wólczańska 9;
„ Jętkiewiczowa, Targowa 9;
„ Fokczyńska, Podrzeczna 26;
„ Wigro, Główna 7;
„ Garlińska, Benedykta 9;
„ Linnert, Placowa 11.

Następne posiedzenie komitetu i zarządu „Gniazda“ odbędzie się w poniedziałek, o godz. 8 wiecz. w tym samym lokalu. Na zebraniu tem będzie ostatecznie ustalona lista pań dzielnicowych, we wtorek zaś lista będzie ogłoszona w gazetach. Panie dzielnicowe, które nie mogły być na wczorajszym posiedzeniu, zechcą przybyć napewno w poniedziałek. Oddzielne zaproszenia rozsyłane nie będą.

— (lg) **Z Tow. Krzewienia Oświaty.** Z powodu wzrastającej liczby czytelników zarząd Tow. krzewienia oświaty postanowił otworzyć piątą czytelnię.

Wobec tego komitet Wystawy Rzemieślniczej, chcąc się przyczynić do osiągnięcia potrzebnych funduszy, przeznacza część dochodu z dnia dzisiejszego na Tow. krzewienia oświaty.

Wszyscy, którym na sercu leży oświata jaknajszerszych mas, pośpieszą niezawodnie w dniu dzisiejszym na wystawę.

— (h) **Szpital dla dzieci im. Konstadtów.** Roboty przy budowie szpitala dla dzieci im. Myny i Hermana Konstadtów, wznoszonego przy szosie Zgierskiej, prowadzone są bardzo energicznie i dziś wszystkie budynki znajdują się już pod dachem. Wzniesione zostały cztery gmachy. Jeden z nich jest dwupiętrowy; na parterze tego gmachu mieścić się będzie oddział chirurgiczny, na drugim zaś — z jednej strony znajdować się będą sale operacyjne i pomocnicze, a z drugiej strony — oddział dla niemowląt.

W drugim budynku, parterowym mieścić się będzie oddz. dla chorych na szkarlatynę. W trzecim budynku, również parterowym, z jednej strony będzie oddział dla chorych na dżyteryę, a z drugiej sale przyjęć dla chorych przychodnich.

Czwarty gmach, złożony z kilku budynków, z których najwyższy jest sześciopiętrowy, służyć będzie celom g o s p ó d a r c z y m. Mieścić się tam będą: apteka, kuchnia, mieszkania lekarzy, służby, kancelarja i t. d.

Obecnie prowadzone są roboty przy urządzeniu instalacji elektrycznej, centralnego ogrzewania, wprawiane są okna, urządzone, wodociągi, kanalizacja itp.

Roboty prowadzone będą do późnej jesieni.

Szpital ma być zupełnie wykonany i otwarty w końcu lata roku przyszłego.

— (r) **Z wystawy.** Jutro staraniem sekcji statystyczno-naukowej komitetu wystawy, odbędzie się w Łodzi zjazd czeladników różnych rzemiosł. Program zjazdu obejmuje: odczyt dr. Tomaszewskiego p. t. „Hygiena rzemiosł“, sprawę dalszego kształcenia się czeladnika, sądów rozjemczych, najemnej pomocy oraz sprawę, w jakich rzemiosłach może być dopuszczana kobieta do cechów.

— Na dzień „Pracy kobiet“, który odbędzie się jutro z Warszawy przyjeżdża do Łodzi grupa członków Związku równouprawnienia kobiet polskich.

— (r) **Ze szkół.** Wczoraj, po wysłuchaniu mszy św. w kościele św. Krzyża, rozpoczęło lekcje w szkole przygotowawczej i zajęcia w zakładzie freblowskim p. Jadwigi Zawadzkiej.

— (s) **Z Resursy rzemieślniczej.** Dyrektor chóru przy Resursie rzemieślniczej w Łodzi przypomina pp. członkom chóru, że w dniu 15 b. m. odbędzie się uroczystość na wystawie, organizowana przez resursę pod nazwą „Święto Pracy“, w której wezmą udział wszystkie cechy i stowarzyszenia.

Aby chór „Resursy“ mógł godnie wystąpić w tej uroczystości, koniecznym jest, aby pp. członkowie stawili się na lekcje w dniu 10 b. m. o godzinie 8 wieczorem.

— (h) **Z Tow. Krajoznawczego.** W tych dniach lokal łódzkiego oddziału polskiego Tow. Krajoznawczego z ul. Konstanyńskiej 5, przeniesiony będzie na ul. Piotrkowską № 91. Nowy lokal Towarzystwa składa się z dużej sali o pięciu oknach, pokoju i kuchni.

— (r) **W Tow. muzycznym im. „Szopena“** lekcje już się zaczęły i odbywają się w lokalu własnym (Zielona nr. 15), w te same dni, co i roku ubiegłego, a mianowicie: lekcje chóru — w poniedziałki i czwartki, orkiestry symfonicznej — we wtorki i piątki.

— (r) **4 oddział pocztowo-telegraficzny.** Na rogu ulic Rzgowskiej i Tuszyńskiej (№№ 7 i 1) będzie z dniem 16 lutego r. p. otwarty ku wygodzie publiczności czwarty oddział pocztowo-telegraficzny.

— (r) **Ze związku odlewników.** Jutro, dnia 8 września, w lokalu przy ul. Przejazd nr. 34, odbędzie się w drugim terminie półrocznego ogólnego zebrania członków związku odlewników.

Początek zebrania o godz. 10 rano. Członkowie proszeni są o liczne przybycie

— (s) **Ze związku kelnerów.** Wśród kelnerów miejscowych powstała myśl ufundowania drogą dobrowolnych składek, żyrandola do kościoła św. Stanisława Kostki.

Koszt żyrandola obliczono w przybliżeniu na 1,500 rb. Podobno już wpłynęło na ten cel około 800 rb.

Nie mamy wogóle nic przeciwko wzmiarkowanej ofiarności kelnerów łódzkich, pozwolimy sobie jednakże na małą uwagę.

W kraju naszym wiele rodzin pragnie kształcić swoje dzieci, lecz na przeszkodzie staje im brak funduszy. Wiemy o tem i wiedzą o tem również kelnerzy łódzcy, z pomiędzy których wielu znajduje się w tem położeniu.

Kapitał 1,500 rublowy przy średnim procentowaniu, daje rocznie z górą 100 rb.

Za tę sumę możnaby kształcić corocznie jedno dziecko.

Fundusz 1,500 rublowy byłby wiecznym pomnikiem uczuć społeczno-obywatelskich i nigdy nienaruszalnym.

Czyżby zatem nie lepiej zrobili kelnerzy łódzcy, gdyby zamiast żyrandola do świątyni, złożyli w jednym z miejscowych banków fundusz żelazny, z którego odsetki używane by były na kształcenie jednego z synów niezamożnego związkowca?

Jak słyszeliśmy, myśl ta żywo jest omawiana wśród kelnerów łódzkich i znajduje wielu zwolenników.

— (r) **Odłożenie koncertu.** Proszono nas o zaznaczenie, że wieczór muzyczny, który miał się odbyć dzisiaj w sali Tow. „Hazimir“, został odłożony do dnia 28 b. m.

— (r) **Z klubu cyklistów „Union“.** Jutro na placu sportowym w Helenowie klub sportowy „Union“ urządza wielkie wysiłki międzynarodowe, w których wezmą udział jeźdźcy zarówno miejscowi jak i specjalnie zaproszeni z różnych stron świata.

Dowodem niezwykłej żywotności klubu „Union“ jest akt urządzania częstych turniejów z udziałem wszechświatowych mistrzów sportu kołowego. Na jutro również bez względu na znaczne koszty, sprowadzono takich cyklistów jak: J. Jacquard — Francja, W. Bader — Niemcy, Woody Hedspath (murzyn) — Ameryka, Pepino Mostani — Afryka.

Nadto startuje Piotr Tkaczyk, znany mistrz m. Warszawy.

Mimo znaczne wydatki — cen nie podwyższono.

— (r) **Teatr „Casino“.** Zmiana programu od dnia dzisiejszego do poniedziałku zaciekawia bardzo swoją treścią:

Piękny dramat w 2 aktach pod tytułem „Wstępna droga“, w którym główną rolę wykona światowej sławy tragik p. Capozzi. — Pełna humoru i werwy komedia w wykonaniu amerykańskich artystów „Prywatna sekretarka“, dalej dziennik „Pathe“, „Przegląd pociesznych wojsk“ w Petersburgu i przesliczna natura w kolorach „Kaula Lampour“.

Tak urozmaicony i zręcznie zestawiony program, zachęci wielu do odwiedzenia sympatycznego i wykwintnego teatru „Casino“ dla spędzenia miłe czasu.

— (h) **Listy ończe.** Piotrkowski sąd okręgowy poszukuje listami gończymi 28-letniego Józefa Kubiaka, zamieszkałego na ul. Kijowskiej № 3, a skazanego z artykułu 344 ustawy o karach.

— (r) **Tanie wino.** W pismach rosyjskich od dłuższego czasu umieszczane były ogłoszenia, że firma „Wkus“ (smak) w Łodzi za 95 kop. wysyła 8 butelek wina, koniaku i likieru. Najwznych nigdy nie brakuje, więc wiele osób, przeważnie z Rosji, wysyłało 95 kop., lecz mimo to reklamowanych trunków nie otrzymywali.

Wiele osób, z uwagi na małą sumę machnęło ręką i zaniechało sprawy, lecz znaleźli się tacy, którzy sprawę oddali w ręce policji. Przeprowadzone śledztwo stwierdziło, że pomysłodawcą właścicielem firmy tej był niejaki Mordka Bornstein, zamieszkały przy ul. Zawadzkiej nr. 24, który w Łodzi grasował w przeciągu ostatnich trzech lat i, gdy zaczęły napływać skargi, uważał za stosowne ulotnić się bez śladu. Po

długich poszukiwaniach znaleziono go nareszcie w Białymstoku, gdzie wytoczono mu sprawę sądową o oszustwo.

— (r) **Przygoda don-Juana.** Bezczelność poszukiwaczy przygód miłosnych przybrała w Łodzi niebywałe rozmiary.

Oto znów mamy do zanotowania fakt karygodnego postępu jednego z podtatustajnych adonisów, którzy w swych „polowantach” zapominają nawet o szacunku należnym przyzwolonej kobiecie.

Wczoraj do cukierni Ulricha (Piotrkowska 142) przyszedł niejaki pracownik handlowy p. E. w towarzystwie żony i jej przyjaciółki.

Siedzący przy sąsiednim stoliku starszy jegomość zaczął w sposób natrączyły fiksować wzrokiem towarzyszkę państwa E., która snadź „wpadła mu w oko”. Jakkolwiek ofiara jego umizgów zupełnie nie reagowała na słodkie uśmiechy don-Juana, — ten posunął swoją beczelność do tego stopnia, że przez kelnera przysłał kartkę z podaniem swego nazwiska i adresu i z dopiskiem: „czekam w domu”.

Oburzona kobieta wręczyła ową kartkę panu E., który wszakże nie zdążył zareagować na bezwstydną propozycję niecnego osobnika, gdyż ten, widząc co się święci ulotnił się z cukierni.

Był to, jak się okazało z kartki niejaki Maksymilian Kahn.

Na skutek skargi pana E., cukiernik p. Ulrich natychmiast wydał kelnera, który widocznie przyzwyczajony był do roli *postillon d'amour'a*, pracując przedtem w podejrzanych lokalach.

Bezczelny adonis zastąpił chyba w zupełności na publiczne napiętnowanie.

— (a) **Woda w areszcie.** Z powodu deszczów, jakie padały w ostatnich czasach, zostały zalane sutereny w domu, gdzie mieści się kancelaria policmajstra.

W suterenach tych urządzony jest areszt wydziału śledczego, wobec czego musiano przeprowadzić aresztantów do innego więzienia w celu obsuszenia aresztu.

WYPADKI.

— (s) **Echa pożaru.** Do Jan-ka Kahana, właściciela fabryki przy ulicy Cegielnianej № 54, która spaliła się 2 b. m. zgłosili się niejaki Fajwał Neufeld, zamieszkały przy ulicy Wólczaniskiej № 21 m. 5, oraz Burku i zażądali pieniędzy, grożąc w przeciwnym razie, że zameldują policji, iż widzieli Kahana wychodzącego z fabryki przed jej pożarem.

Kahan zamknął drzwi na klucz i zawiadomił telefonicznie policję, która przybyła i aresztowała obydwóch pomysłowych jegomościów.

W sprawie tej sporządzono protokół, który przesłano odnośnemu sędziemu śledczemu.

— (a) **Odebrane lupy.** Agenci wydziału śledczego zauważyli wczoraj na placu Kościelnym jakiegoś człowieka, niosącego worek. Zachowanie nieznanego wydało się agentom podejrzane. Kazali mu się więc zatrzymać, na skutek czego niezajomy rzucił worek i zaczął uciekać. Pomimo zarządzonego pościgu zniknął w tłumie.

W porzuconym worku okazały się skóry na kozuchy.

— (p) **Przy pracy.** Michał Kasprzykowski, 30-letni robotnik budowlany podczas pracy na budowlu przy ul. Konstantynowskiej nr. 30, przez nieostrożność uległ przecięciu prawej nogi.

Ciężko rannego odwieziono do szpitala Czerwonego Krzyża.

— (p) **Zaczadzenie.** Przy ul. Krótkiej № 8 przybudowie hotelu „Savoy” robotnik Antoni Smałkowski, lat 62, zaczął się niebezpiecznie koksem.

W stanie groźnym odwieziono go do szpitala Czerw. Krzyża.

— (p) **Przejazdanie.** Przy ul. Północnej № 2 wóz najechał na robotnicę Marjanę Wagner, lat 21.

W. odniosła ranę głowy.

— (p) **Z rusztowania.** Przy ul. Proforskiej № 3, spadł z rusztowania malarz Józef Potaten, liczący lat 32.

P. odniósł rany głowy, prawej nogi i prawej ręki.

ZAMIEJSOWA

— (r) **Wice-minister w Piotrowie.** Wice-minister spraw wewnętrznych Łykoszyn, który objeżdża obecnie Królestwo Polskie, przybył wczoraj do Piotrkowa.

— (h) **Kara administracyjna.** Za rozprawę nożową niejaki August Preis, zamieszkały w Radogoszczu, skazany został w drodze administracyjnej przez gubernatora piotrkowskiego na 3 miesiące aresztu.

Żądajcie zawsze wszędzie cykorji
BOHNE'GOZ „PODKOWA”
otrzymacie paczkę cykorji gwarantowanej czystości i najlepszego gatunku.

Ze sceny i estrady.

Teatr Popularny.

Z kancelarii teatru komunikują nam:

Dzisiaj wieczorem ukaże się po raz pierwszy utwór sceniczny St. Wyspiańskiego p. t. „Pieśń”, w opracowaniu dyr. Mielewskiego. Powyższe arcydzieło genialnego poety-pisarza niewątpliwie zdobędzie sobie długie powodzenie na deskach scenicznych w Królestwie, przywołując na pamięć drogie sercu naszemu wspomnienia. Dla dopełnienia wieczoru daną będzie sztuka oryginalna ze śpiewami i tańcami p. t. „Wigilia św. Andrzeja”.

Jutro, w niedzielę, o godz. 3 po południu, „Książę Niezłomny”, wieczorem po raz drugi „Pieśń” i „Wigilia św. Andrzeja”.

Kronika sądowa.

Drugi wydział karny piotrkowskiego sądu okręgowego, rozwał wczoraj następującą sprawę:

Zbrojny napad.

W pierwszej sprawie na ławie oskarżonych zasiadli: 28-letni Wincenty Kuflicki, 25-letni Stanisław Biernacki, 20-letni Józef Madelski, 19-letnia Henryka Trzaskalska, 28-letni Jan Olejniczak, 40-letni Karol Kin, 28-letni Bolesław Trzaskalski i 26-letni Szezeban Grabski, oskarżeni o to, iż w dniu 23 lutego r. b. uzbrojeni w rewolwery, wtargnęli do portierni fabryki br. Dobranickich, przy ul. Cegielnianej 89, napadli na majstra tejże fabryki, Karola Heipla i robotnika Józefa Łuczaka, zrabowali 1900 rb., należące do br. Dobranickich i ratując się ucieczką, strzelali do goniących ich robotników.

Oskarżeni nie przyznali się do inkryminowanego im czynu i skazani zostali; Kuflicki, Biernacki, Cendrowski i Madelski na pozbawienie wszystkich praw i przywilejów oraz lat ciężkich robót; Trzaskalska na miesiąc więzienia.

Pozostałych uniewinniono. (b)

Z Pabjanic.

(Kor. własna „N. K. Ł.”)

Trwający od trzech tygodni strajk na tle ekonomicznym w tkalniach Ramsza, Romana i Filcera, został zakończony.

W tkalni Ramsza wznowiono robotę we wtorek, 3 b. m.

Robotnicy zaś z tkalni Romana i Filcera, uzyskawszy podwyżkę płacy od 15 do 30 procent, przystąpili do roboty w dniu 5 b. m.

Strajkują zatem jeszcze robotnicy Prajsa i Fausta. Ten ostatni, nie mogąc dojść do porozumienia z robotnikami, nosi się z zamiarem rozciągnięcia roboty tkaczom domowym.

W tkalni Prajsowej nastąpiło było porozumienie z robotnikami i ci stanęli do roboty. Przerobiwszy dzień, zażądali by właścicielka zawartą ugodę stwierdziła podpisem. Lecz ta podobno odmówiła. Wskutek tego robotnicy zastrajkowali powtórnie.

— Został tu, w tych dniach otwarty w domu przy ulicy Zamkowej pierwszy w tutejszym mieście kantor stręczenia służby domowej i bon.

— W ubiegłym tygodniu do 60-letniego robotnika, Wojciecha Grzegorzewskiego przyszedł w nocy 28-letni syn jego z jakimś Marciniakiem i zażądał pieniędzy. Gdy starzec oświadczył, że pieniędzy nie ma i chciał się udać po pożyczkę do gospodarza, wyrodny syn rzucił się na niego z kijem, zadając mu ciosy w głowę i plecy. Gdyby nie interwencja zbudzonego krzykiem gospodarza, lotr byłby chyba uśmierzył staruszkę.

— W niedzielę, dnia 8 b. m. odbędzie się, w ogrodzie na Zielonej Górze „Konkursowe ćwiczenia gimnastyczne”, urządzone przez pabjanickie Stow. gymn.

Ćwiczenia konkursowe rozpoczną się o godzinie 8 rano, a zakończą się o godzinie 12 w południe.

Popisy gimnastyczne rozpoczną się o godzinie 8 po poł.

Wejście na ćwiczenia przedpołudniowe droższe — popołudniowe tańsze.

Na zakończenie odbędzie się tańce. W czasie popisów przygrywać będzie orkiestra straży ogniowej.

Telegramy.

(Tel. Ag. Pol.)

Wiadomości dworskie.

PETERSBURG, 6 września. — Telegram ministra Dworu Cesarskiego: „Ich Cesarskie Mości Najjaśniejszy Pan i Najjaśniejsza Pani Aleksandra Teodorowna z Cesarzewiczem Następca i Wielkim Księciem Aleksym Mikołajewiczem oraz Najdostojniejszymi Córkami racyli dziś wyjechać z Peterhofu, żeby być obecnymi na uroczystościach z racji stulecia Wojny Ojczyźnej”.

Podpisał minister Dworu Cesarskiego generał-adjutant baron Frederiks.

Uroczystości Borodińskie.

BORODINO, 6 września. — Przybyli tu prezes Rady ministrów sekretarz stan Kokowcow i minister spraw wewnętrznych Makarow.

MOSKWA, 6 września. Do Borodina przybyli minister marynarki, metropolita moskiewski i wyższe duchowieństwo.

Zaprzeczenie zamachowi na ministra.

PETERSBURG, 6 września. Kancelarja ministra komunikacji komunikuje, że wiadomość o zapobieżeniu jakoby zamachowi na pociąg kolei moskiewsko-kurskiej, w którym jechał minister komunikacji Ruchłow, jest nieścisła. W rzeczywistości prowadzący pociąg naczelnik oddziału trakcji zauważył leżący na torze podkład, położony wpoprzek szyn, i doniósł o tem najbliższej stacji Sumarokowo, poczem podkład usunięto.

Aresztowanie redaktora.

PETERSBURG, 6 września. — Redaktor gazety „Groza” za artykuł wczorajszy p. n. „W obronie ministerjum sprawiedliwości od ministra” osadzony został w areszcie na 3 miesiące.

Zamach na pociąg.

PETERSBURG, 6-go września. — Kancelarja ministra komunikacji donosi, że wiadomość o zapobieżeniu jakoby zamachowi na pociąg kolei moskiewsko-kurskiej, w którym jechał minister, nie jest ścisłą. W rzeczywistości naczelnik dyktanstu, jadący tymże pociągiem zauważył na linii drugiej leżący wpoprzek podkład, o czem zawiadomił najbliższą stację Sumarokowo i podkład został usunięty.

O wypuszczenie więźnia.

HELSINGFORS, 6 września. Wobec otrzymanej wiadomości, że wyż-

szy sąd wyborski polecił gubernatorowi uwolnić bezwzględnie z pod straży członka sądu Lager Kranza, zamkniętego w miejscowym więzieniu gubernialnym z rozkazu sędziego śledczego do spraw szczególnej wagi Seredy, prokurator senatu telefonicznie zawiadomił gubernatora, że przedsięwzięty przez sędziego śledczego środek uniemożliwiający Lager-Kranzowi uchylenie się od sądu i śledztwa, może być zmieniony lub cofnięty li tylko przez tegoż sędziego lub odpowiedni sąd w Petersburgu i że uchwała sądu wyższego jako niekompetentnego a przez toż nieprawna nie może być wykonana przez gubernatora.

O ile tu jest wiadomem, to Lager - Kranz nie będzie uwolniony.

Kara prasowa.

PETERSBURG, 6 września. Skonfiskowano nr. 84 tygodnika „Zaprosy zizni”. Redaktor pociągnięty został do odpowiedzialności za artykuł p. n. „Wojna ojczyźna”.

MOSKWA, 6 września. Gazeta „Utro Rossii” skazana została na rb. 1,000 za artykuły w nr. 182 i 183 p. n. „Azefowie w szeregach armji” i „Na wolne powietrze”.

Wrzenia w Persji.

TYFLIS, 6 września. Urzędowo zaprzeczono wiadomości o wzięciu 1800 szachsewenów w granicach Rosji. Działania wojenne przeciw szachsewenom idą pomyślnie. Odbite 2000 sztuk bydła.

Przesilenie gabinetu.

BIAŁOGRÓD 6 września. Skutkiem zawikłań z Turoją i niezgodzenia się ministra skarbu na powiększenie budżetu r. 1913 do 150 milionów oczekiwane jest przesilenie gabinetu Trifkowicza. Nowy gabinet ma złożyć Paszicz.

Zjazd socjalny.

ZURYCH, 6 września. — Otwarty został zjazd w sprawach socjalnych. Jako pierwsza odbyła się narada delegatów związku narodowego dla walki z bezrobociem. Na zjeździe reprezentowanych jest 20 narodowości.

Manewry w Bułgarii.

SOFJA, 6 września. — Ogłoszone rozkaz o wielkich manewrach w twierdzy Czumli od 16 do 27 b. m. pod głównym dowództwem cara Ferdynanda. Biorą udział 4 dywizje piechoty, jedna kawalerji i artylerja polowa z oddziałami obłóczniczymi i inżynieryjnymi. Projektowany jest też udział aeroplanów. Oddziały uzupełnią żołnierze zapasowi. Dzisiaj rozpoczyna się przewóz wojska.

Telegramy własne

„Now. Kurjera Łódzkiego”.

Zjazd jubileuszowy.

KRAKÓW, 6 września. — Bardzo licznie zapowiada się zjazd jubileuszowy oddziału wioślarskiego „Sokoła” krakowskiego.

Dotychczas przybyli już goście z Galicji, Królestwa i Ks. Poznańskiego.

Przedawczyk.

POZNAŃ, 6 września. — Niejaki Lipiecki, właściciel majątku Pływaczewo sprzedał go komisji kolonizacyjnej.

Majątek ten, położony w powiecie Brzeskim obejmuje 500 morgów.

Katastrofa w kopalni.

LONDYN, 6 września. — W pobliżu Dowru w kopalni węgla „Schakespeare” oberwała się winda z górnkami.

Ciężko rannych 11 górników zabitych dwóch.

Odpowiedzi od Administracji.

P. F. Szustakiewiczowi. — Prosimy o podanie swego adresu, bez czego nie możemy skontrolować przyczyny niepunktualnego odbioru pisma.

Odpowiedzi Redakcji.

Wojnemu p. A. E. We wtorki i piątki od godz. 6 i pół do godz. 7 i pół wiecz. udzielane są w redakcji „Kurjera“ bezpłatne porady prawne. Niech pan zajdzie w jeden z tych dni i poinformuje się.

P. Alfow. Wczoraj upłynęło dni siedem, jak pański artykuł spoczął w koszu.

Ofiary.

Zamiast depeszy na ślub p. Anny Zand, córki dyrektora banku łódzkiego, z p. Mińkowskim, architektem w Monachjum składają:

Janowie Garlikowscy na Lige przeciwgruźliczą 1 rb.

Kurt Hauk na wpisy dla niezamożnych uczniów 10 rb.

Loterja.

Dziś, w drugim dniu ciągnięcia II klasy 199 loterji klasycznej Królestwa Polskiego padły główniejsze wygrane na następujące numery:

10,000 — 22219.

2,000 — 18995.

1,500 — 7177.

1,000 — 19093.

400 — 15742, 19673.

150 — 5058, 6974, 12016, 12701, 15755, 18047, 21967.

Po rb. 60 n-ry: 551 1429 1707 1935 2212 2863 3250 3615 3881 3934 4101 4205 4213 4275 4970 5829 6617 6779 8986 9463 10313 11031 12326 13159 16112 16242 16248 16264 17258 17756 18360 18673 19494 21463 23071

Po rb. 45 wygrały numery:

23 82 98 106 214 55 335 413 59 624 96 702 61 933

1005 13 72 181 64 216 17 25 56 84 383 401 18 57 82 84 552 70 96 683 751 65 800 8 9 48 49 93 902 52

2015 34 76 80 145 54 207 29 312 50 87 64 97 407 15 72 80 95 506 41 43 970 770 88 91 892 907 51 53 64 78 99

3006 147 54 224 30 324 400 608 39 61 84 90 726 99 819 26 54 66 918 77

4028 100 36 68 79 275 336 9 31 609 22 27 70 704 32 42 61 921 29 79

5010 13 82 118 219 41 84 378 83 404 27 30 39 60 63 79 517 42 619 45 49 70 73 701 11 89 879 916 21 22

6053 68 177 213 28 44 394 98 451 90580 51 79 606 8 41 60 787 99 816 30 58 66 908 29 73

7017 98 169 70 92 98 294 66 866 88 96 408 62 549 62 601 8 15 18 69 726 76 872 89 918 71

8050 143 83 85 229 43 908 99 435 68 81 503 42 51 85 93 602 17 61 65 762 80 813 22 60 987

9103 9 75 87 241 52 87 369 10 412 90 93 541 56 74 87 618 51 65 784 833 61 94 920 58 10067 265 342 511 32 36 45 52 632 744

46 57 93 847 62 65 80 905 26 62 11055 181 202 20 51 83 344 46 49 60 400 45 556 67 88 633 75 83 97 783 880 88

12004 21 32 56 263 73 74 310 45 493 544 605 15 20 59 70 76 96 709 28 99 828 40 58 96 908 22 23

13006 58 156 80 81 216 47 79 317 25 58 66 81 503 58 99 688 90 755 70 829 78 925 47 62 76 86

14072 199 209 320 25 80 424 92 504 6 16 64 67 84 92 638 66 96 739 73 823 53 918 77

15049 89 92 154 208 30 54 70 305 11 60 74 401 68 541 603 60 794 851 70 75 94 16034 47 92 102 64 232 50 81 375 502 30 50 88 602 60 703 75 966 17013 17 60 74 110 49 219 65 80 357 489 609 704 841 58 970 72 18001 40 48 51 70 84 142 55 329 34 46 47 54 62 70 468 79 602 774 839 43 73 19004 47 67 70 83 158 61 79 233 42 48 385 95 426 32 56 80 515 49 82 90 612 24 84 709 61 55 85 896 938 20049 84 96 110 67 224 386 47 410 12 16 523 55 637 48 50 746 814 41 21026 99 115 250 306 25 42 90 411 22 29 535 69 628 57 86 715 70 816 59 95 23093 227 98 805 43 50 53 98 99 431 34 43 73 579 92 701 64 69 851 62 941 47 88 23050 51 126 260 87

Sanatorium D-ra Smolana

Warszawa, ALEJA SZUCHA Nr. 9 Chirurgia CHOROBY KOBIEC, Pobyt i opatrunki od 3 do 7 rb. dzien Ambulatorjum od 12-ej do 1-ej popoł. Prom. Roentgena.

ODEON

Sobota, Niedziela, i Poniedziałek

— Tygodnik Ilustrowany — wypadki ostatniej chwili.

Indyk p. Browna komiczny

Strach przed grzechem

dramat w wyk. art. teatru Leonora DUSE

Miłość z przeszkodami komedia. PRZEGLĄD „POCIESZNYCH“ WOJSK W PETERSBURGU.

I JA CHCĘ ŻYC dramat w wyk. art. teatrów AMERYKAŃSKICH.

SZCZURY

i myszy tepi szybko i pewnie pasta przygotowana w aptece A. Zalewskiego w m. Rawie gub. Piotrkowska. Cena funta 1 rb. 20 kop. z przesyłką 1 rb. 35 kop. Próbnę małą pudełka są do nabycia w aptekach i składach aptecznych. 1817—24

SALA KONCERTOWA

DZIEŃ 18. DZIELNA 18.

Znany kantor p. Mittelsberg z udziałem wielkiego chóru pod kierunkiem znanego dyrygenta p. Jakowkina modlić się będzie w nadchodzące święto

„Nowy Rok“ i „Sądny Dzień“.

Bilety już nabywać można w kasie Sal Koncertowej po cenach umiarkowanych

OGŁOSZENIA ZWYCZAJNE

Dr. L. Prybulski

POŁUDNIOWA № 2.
Telefon 13-59

Choroby skórne, włosów, (kosmetyka lekarska) weneryczne, moczopłciowe i niemocy płciowej. Leczenie syphilisu Salvarsanem „Erlieh-Hata 606 i 914.“ wśródżylnie.

Leczenie elektrycznością i masażem wibracyjnym.

Przyjmuje: chorych od 8—1 rano i do 4 i 6 po poł., panie od 5—6 po poł. Dla pań osobna poczekalnia.

Dr. L. Klaczkin

Konstantynowska 11.

Syphilia, skórne, weneryczne, choroby dróg moczowych.

Przyjmuje od 8—1 rano i od 5—8 wiecz. dla pań od 4—5 po południu. 713—0

Dr. REJT

Srednia 5.

Sp.: Choroby skórne, weneryczne, kosmetyka lekarska. Leczenie Syphilisu Salvarsanem „ERLICH-HATA 606“ wśródżylnie. Leczenie elektrycznością (elektrozizem) i masażem wibracyjnym. Dla pań osobna poczekalnia.

Godziny przyjęć: od 8—1 rano i od 4—8 wiecz. W niedziele i święta 9—2 po p.

Chalwę

w najlepszych gatunkach, orzechowa i czekoladowa, najtaniej nabywać można w fabryce cukierków i chalw

H. Wróblewskiego

WOLBORSKA № 18.

Handlującym rabat. 2663—4

Inżynier R. Puciata

BUDOWNICZY

i technik ubezpieczeń.

Wykonuje wszelkie projekty plany sporządza i szacunki budowl. i prowadzi dozór budowlany tak w Łodzi jako też i w innych miejscowościach. Biuro w Łodzi—Konstantynowska 47 w Warszawie—Nowomiejska 9 1030—5—1

Instytut Roentgenowski dla celów djagnostycznych

został przeniesiony z ul. Zachodniej 72 na ul. Wólcząską № 21. Godz. przyjęć 9—11 i od 4—7. Tel. 13-05. 2663—3

Zakład fryzierski

7 lat egzystujący, do sprzedania w dobrym punkcie vis a vis dworca Wiedeńskiego, cena ostateczna 1500 rb. Częstochowa, dojazd 9, S. ŁUKOMSKA 2695-3

Tanie i bardzo dobre pierze czeskie!

1 kilo świeżych, ciemnych, dartych pierzy 4 rb. 30 kop., 5 kilo szarych, dartych 5 rb. 20 kop., 5 kilo białych, dartych 10 rb., w lepszym gatunku 12 rb. 50 kop., 5 kilo śnieżno-białego, dartego pierza puchowego 15 rb., w lepszym gatunku 17 rb. 50 kop., cała od pierza nie płaci się. 5 kilo — odpowiada 12 funtom rosyjskim. Wysyła się franko za załączeniem. Zwroty lub wymianę uwzględnić się za potrąceniem porta. Benedikt Sachs, Lobes № 605 b. Pilsen, Czechy 605. r.2597—6

Ważne dla dam!

Panie spieszcie do znakomitego damskiego krawca, który praktykował kilka lat zagranicą; wykonywał robotę bardzo starannie w oznaczonym czasie, tanio z własnego i powierzonego materiału. Wykonuje roboty podług najnowszej mody paryskiej.

I. KATZ

Konstantynowska № 6 m. 23

Właścicielka magazynu sukien

„La Saison“

powróciła

Pracownia otwarta ulica Andrzeja № 11. 2632—3

Prośby

Władz Sądowych i Administracyjnych również paszporty zagraniczne.

M. Baum, Piotrkowska 31.

Pan

J. Charszewski

jest proszony o zgłoszenie się do biura „Postęp“ w Piotrkowie do dnia 12 b. m. 2642—3

Adwokat

Karol Sapiński

Szkolna 23. 5--9 wieczór.

Pończochy i skarpetki

POLECA pracownia wyrobów pończosznicych. JULI MACHER. Nawrot 4.

PISARZ

S. Weintraub, Łódź, Południowa 6 Wyraha do różnych instytucji rządowych apelacje, prośby i t. p. r194513

Dr. Leyberg powrócił

Weneryczne, piciowe i skóry od 10—1, 6—8. Niedziele i święta od 8—1.

Dla Pań—5, poczekalnia od dzielna.

Krótko 5, tel. 26-50.

Akuszerek

Dr. Jakób Fryde

wyjechał,

wraca za cztery tygodnie. 2674—2

Dr. J. Małowist

powrócił

choroby DZIECI i WEWNĘTRZNE Godziny przyjęć: od 9—10 rano i 5—6 po południu. Mikołajewska 29. Zetef. 18-48.

Doktor 2539—6

G. Rotszpan

powrócił

Dzielna 34 Telef. 10-77.

Dr. S. Sznitkind

ul. Srednia nr. 2.

Specjalność: choroby weneryczne, moczopłciowe, włosów i kosmetyka lekarska (piegi, przyszczenie). Przyjmuje od 8½ do 2, od 4½, po 9, damy od 4 i pół do 6.

Dr. E. Szyldekret

Akuszerya i choroby kobiece Zachodnia 36 m. 7 telef. 19-51 także wejści z Piotrkowskiej 3 (Hotel Polski) Godz. przyj. 10½—12 rano 4½, 4—7

Dr. med. W. KOTZIN

ul. Piotrkowska № 71.

Choroby serca i płuc przyjmuje od 10—11 po poł. od 4—6 Telefonu nr. 21-19.

Dr. Schoenaich

mieszka obecnie

Piotrowska № 87

telefonu 14-30

choroby dzieci.

2667—10

Doktor

A. Tereszkoewicz

Choroby wewnętrzne i dzieci mieszka obecnie Włdzewska 4. № Telef. 26-92

Lekarz-wetery arji Szymon Wolman

Piotrkowska 145. Tel. 29-00

Od 8—10 rano — 2—4 p. p. Dla niezamożnych od 10—12 p. p. Lutomska 21 (Bałuty) 2208—0—

Dr. Eugenia

Kerer-Gerszuni

Choroby kobiece.

Piotrkowska № 121 Telef. 18-07 przyjmuje od 3 do 6 po p. W niedziele od godziny 9 do 12 rano.

Dr. med. Z. Golc

choroby skórne i wener.

ul. Mikołajewska № 18

Telefonu № 2060.

Godz. przyjęć od 9 do 12 od 4 i pół do 7 i pół w., w Niedziele i święta od 9 do 12 i pół. r376 0

Doktor 2579—10

Leon Szayerowicz

powrócił.

Choroby kobiece i akuszerya

Rozwadowska № 4.

Telefonu № 10-66.

Dentysta

S. Rakiszski

powrócił

Piotrkowska № 81, tel. 16-97

Dr. Leon Grossman

Dzielna 7.

Specjalista chorób wewnętrznych i nerwowych przyjmuje od 9—11 od 4—6. 2507—1

Występuje się pod znakiem ANUZOL. Marka zatwierdzona przez Rząd GEDEKE I S-ka. № 4580.

— PRAWDZIWY TYLKO W PUDEŁKU z FLOMBĄ ROS. PANSTW. KOMORY CELENEJ. —

DLA SZYBKIEGO, WYGODNEGO I NIEBOLESNEGO WYLECZENIA

HEMOROIDOW

poleca się świeca

ANUZOL.

Jest to środek wypróbowany, działający dobroczynnie i uznany przez lekarzy za najlepszy. Pudełko 1 rb. 75 kop. Do nabycia we wszystkich lepszych aptekach i składach matejalow aptecznych.

Przedstawiciele dla Królestwa E. HOCH I W. BORMAN Warszawa, Chmielna 12.

Otwarcie INTERESU

Niniejszem mam honor donieść Sz. Klienci Łodzi i okolic, że wystąpiłem z firmy SKRZYCKI i NEUGEBAUER i otworzyłem pod własną firmą

Fabrykę wyrobów metalowych,

składającą się z kotłarni miedzianej, żelaznej i oddziału budowy aparatów w Łodzi. Ulica WODNA 24 obok firmy Jarisch i Petrull. W nadziei, że Sz. Klienci zechcą łaskawie i nadal zaszczycać mnie swymi względami kreślę się

Z poważaniem

B. Neugebauer.

Łaska można we wszystkich aptekach. Oryginalne opakowanie z różową banderolą z podpisem:

Zyrandole elektryczne

ample, lampy stołowe, kinkiety, figury wszelkich stylów,
Największy wybór. Najnowsze modele.

Specjalne składy artykułów elektrotechnicznych

BRACIA BORKOWSCY

Warszawa, Jerozolimska 56.
 Telefon: 42-46, 84-66.

Łódź, Piotrkowska 125.
 Telefon 14-40.

24-25-7-1

Nagrodzona wielk. medalem w Rostowie.

Warszawska szkoła kroju i szycia APOLONJI KOPYDŁOWSKIEJ

dyplomowanej uczenicy paryskiej akademii kroju. Wydaje patenty i dyplomy z prawami zakładania pracowni i szkół. Nauka gruntowna i prędka, prowadzona dwoma systemami; uczenie nabierają wprawę i gustu przy pracowni sukien. Nauka mierzenia przykręcania i modelowania. Kurs wieczorowy po cenach niższych; w kompletach połowa ceny. Nauka kroju teoretyczna 10 rubli. Zapis uczenie w każdym czasie. PO SKONCZONYM KURSIE UCZENICE OTRZYMUJĄ POSADY. Sprzedaż form papierowych, żurnali i manekinów. Przyjmuje się suknie i kostjmy do krajania i pasowania.

ŁÓDŹ: ulica Piotrkowska № 115
 FILJA: Bałuty, Zgierska № 54.

Kursy Handlowe

Konc. W. Kujawskiego pod kierunkiem

St. LIPIŃSKIEGO

Piotrkowska 157, telef. 858.

Wykłady rozpoczną się 16 września. Kancelarja otwarta od godziny 7 do 9 wieczorem, codziennie oprócz sobót i niedziel.

UWAGZE CHORYCH!

Oplaje wszelkich lekarzy zgadzają się na jedno, a mianowicie, że choroba zwana

Rzerzączką (tryprem)

jako umiejscowiona, lecz się tylko przez energicznie działające szprycowanie a zatem jeśli kto, to aby, na zawsze wyleczyć się z tej choroby, zaleca się użycie szprycowania **URETRYNEM**, który według świadectw i obserwacji, lekarzy w walce z rzerzączką tryprem, ostrą i chroniczną, oraz przy oplajach kobiecych. Do zupełnego wyleczenia potrzeba 2 do 4 flakonów. Cena flakonu 1 rb. 50 kop. bez przesyłki ekspedycja za zaliczeniem. Skład Główny Moskwa Baiszaja Jakimianka, w domu Lebediewa m. 15. Adres dla listów: Moskwa Wasy J. Mozgowej. Reprezentant na Rosję Południową, Dom Handlowy „J. Hasławski”, Odesa, Puskhinska 11. Sprzedaż we wszystkich aptekach i składach aptecznych w Moskwie w magazynie T-wa R. Kellera, i Spółki, K. Ermansa, G. Brunsa Matejsena, W. K. Ferreina i w innych składach i aptekach. 277-0

Przeciw Rzeżączce
Najnowszy środek
„Salo - Pichilin”
 wynalazek aptekarza B. Konheima w Petersburgu. działa szybko i radykalnie przez lek. jest uważany za środek racjonalny

Działa również skutecznie w przypadkach ostrych jako też i chronicznych i w przeciągu krótkiego czasu usuwa najporczywsze wydzieliny

Sposób użycia dołączony do każdego pudełka. Prawdziwy tylko w puszkach metalowych po rb. 1—rb i kop 80

Do nabycia w aptece R. PREISMANA, w Warszawie, Freta № 16 telefon 40-63. Wysyłam za zaliczeniem. Przesyłka podług taryfy pocztowej r613-0-1

Budowniczy St. Matysek.
 Pańska 46.

Sporządza plany budowlano-opłacyjne, na budynki mieszkalne, fabryczne i gospodarstwa, prowadzi dżóotechniczny w Łodzi i okolicach, a także sporządza kosztorysy według „Pouczaro Porożenia” dla instytucji rządowych. 2447-5

Darmo prawie!
 Po zwiniętej fabryce wyprzedajemy hurtowo i detalicznie PIĘKNE KORTY na damskie i dziecięce suknie. PIOTRKOWSKA № 128 m. 13. 2503-3

ZARZĄD GAZOWNI
Miejskich w Łodzi
 pozwala sobie zwrócić uwagę Sz. Publiczności na

dział gazowy

(prasowanie i gotowanie na gazie, piece kąpielowe, zwyczajne i wzmocnione oświetlenie gazowe i t. p.), pomieszczony w głównym pawilonie i na całym terenie

WYSTAWY

Rzemieślniczo-Przemysłowej

w parku miejskim przy ul. Dzielnej.

W najlepszej i najspokojniejszej części miasta Zitta położona

Pańska Willa

z pięknie urządzonym ogrodem, zawierająca 14 pokoiów, kuchnia, ze wszystkimi wygodami, kąpiel, dużymi strychowami i piwnicznymi pomieszczeniami i t. p. jest natychmiast do sprzedania w cenie wartości. Bliższe wiadomości udziela ARCHITEKT HEINR. ZIEGER, ZITTAU i Sa. (Niemcy) 1804-6

Niniejszym zawiadamiam Sz. Klientów, że sklep swój pod firmą

„Stanisław”

przeniosłem na ulicę KONSTANTYNOWSKA № 37 róg Dągliej

Sklep zaopatrzony został w wielki wybór bielizny męskiej, damskiej oraz wszelkiej galanterji. Założyłem również pracownię bluzek, hasek, sukienek dziecięcych, fartuchów po cenach możliwie niskich.

Polecam się nadal Sz. Klientom z poważaniem

„Stanisław”

UWAGA! Przyjeżdżającym po zakupy tramwajem № 3, 8 lub 9 zwraca się za bilet.

GABINET DENTYSTYCZNY
E. FUKS
 Łódź, Benedykta 2 (d. p. Rozenblatt)

Był główny asystent nadwornego lekarza dentysty Engla w Berlinie

Po dziesięcioletniej praktyce zagranicą (Berlin, N-Jork, Londyn, Filadelfia) osiedlił się na miejscu. Bezbolesne traktowanie zębów, podług specjalnych metod i przy zastosowaniu specjalnych aparatów. Wyjęcie zębów za pomocą aparatu gazowego bez najmniejszego bólu. Złote i porcelanowe piombi. Sztuczne zęby z podniebieniem i bez (ze złota i porcelany.) **Porcelanowe korony i mosty.** Prostawanie krzywych zębów i wysuniętych szczęk przy pomocy specjalnych regulatorów. Umacnianie luźnych zębów promieniami Roenigena. Leczenie zapuszczonych chorób zębów i jamy ustnej specjalnymi promieniami elektrycznymi (ultra fioletowe i inne). Leczenie złamanych szczęk i dorobienie brakujących części twarzy (sztuczne nosy, uszy, wargi, miękkie podniebienie i t. p.) 25566-90-1

Kursy Pedagogiczno-Naukowe żeńskie
 w Warszawie, Bracka № 16.
 założone w r. 1907 przez Katolicki Związek Kobiet Polskich. Wydziały hist. literacki i mat. przyrodniczy. Programy na r. 1912/1913 w kancelarji. Zajęcia od 15 IX do 15 VI n. st.
 Kierowniczka: Marja Sadzewiczowa.

Z dn. 1 czerwca r. 1912 otwarte zostały

Kursy Zawodowe żeńskie

z oddziałami: handlowym i technicznym w Warszawie
 Informacji udziela Kancelarja Katolickiego Związku Kobiet Polskich (Bracka 16) 2377-2-1
 Kierownik: Dr. Żel. Grołowski.

„The Bio - Express“

Zielona № 2.

Dzisiaj i jutro nadzwyczajny program.

Nad program.

WIELKA ATRAKCJA KINEMATOGRAFICZNA

Święte Kłamstwo

Wstrząsający dramat z życia, w wykonaniu najlepszych art. Królewskiego teatru w Kopenhadze z ASTĄ NILSEN na czele oraz 8 pięknych obrazów. Program trwa 2 godziny.

Od dziś do Poniedziałku 9 Września włącznie

Między innymi

CASINO

Występna droga

Wspaniały dramat w 2 częściach.

Główną rolę wykonał najwybitniejszy dziś w świecie kinematograficznym tragicz.

p. CAPOZZI.

Prywatna sekretarka Komedja w wykonaniu najlep. artystów amerykańskich.

Przegląd „Pociesznych wojsk“ w Petersburgu.

Orkiestra koncertowa złożona z 10 osób.

Szkoła przygotowawcza koedukacyjna Marji Chojnackiej

Przeniesiona z ul. Pańskiej № 4 do większego lokalu przy ul. Konstancyńskiej № 57. Przeprowadza gruntownie chłopców i dziewczynki do szkół średnich. Przy szkole Zakład Freblowski dla dzieci od lat 4. Kursy urzędowy dla freblanek. 2553-2-1

Szkoła rysunkowa

JERZEGO LEMANA, Południowa 2.

Rysunki (model żywy, głowa i akt) malarstwo, rzeźba, historia sztuki, anatomia, perspektywa. Przy szkole jest osobny oddział dla dzieci od 4 do 6 po poł. i osobny oddział dla rzemieślników. Lekcje rozpoczynają się 1 września. Zapisy przyjmuje kancelaria szkoły (POŁUDNIOWA № 2) codziennie od 4 do 5 i od 8 do 9 wiecz. 2554-4

Poszukuje się freblankę ze znajomością muzyki. Zgłaszać się do zakładu freblowskiego Długa 26 między g. 11-1 i 5-7. 2578-3

Potrzebny czeladnik szewski na wszelką robotę ul. Konstancyńska № 53. 2572-3

Potrzebna służąca do dzieci i sprzątania 3-ch pokojów. Wiadomość w fabryce chałwy. Wolborska 16 w podwórzu.

Pokój umeblowany przy rodzinie dla inteligentnej kobiety tanio zaraz do wynajęcia z obiadem lub bez. Wiadomość: ul. Widzewska 139 mieszk. 18. 2549-2

Przybiłkował się duży, czarny pies, podpalany, uszy obcięte. Odebrać można za wynagrodzeniem. Ul. Borysia 9, a portjera. 2524-3

Szkoła prywatna i freblowska Karola Wałajki. Lekcje 20 sierpnia Nawrot 12. Telef. 24-05. 2555-2

Samochód 1 cylindrowy na 2 osoby do sprzedania Długa 10 stróż wskaże. 2554-3

Szafy nowe orzechowe do rzeczy rozbiernie, politurowane po 18 rubli. Stolarsz, Rybna 13, Gościński Dwór.

Sklep kolonialno-dystrybucyjny do sprzedania zaraz z powodu wyjazdu. Konstancyńska 119. 2559-3

Sklep spożywczo-dystrybucyjny do sprzedania z powodu choroby. Luza (Ludwiki) 44. 2541-3

Sklep kolonialno-dystrybucyjny do sprzedania zaraz vis a vis dwóch fabryk Rzgowska 9. 2586-6

W PABJANICACH poszukuje się nauczyciela lub nauczycielki języka polskiego z prawem wykładowym w szkołach. Oferty pisemne M. Lurje, ul. Warszawska d. Dembaka Pabjanice. 2585-3

Wyjeżdżając sprzedam maszynę do szycia, pathofon z płytami oraz inne rzeczy. Widzewska 119-2.

10, 000 do 13, 000 rb. potrzeba na hipotekę po 14, 000 rb. Towarzystwa. Wiadomość od g. 10 do 2. Mikołajewska 32. Rybarkiewicz. 2571-1

2 pokoje z kuchnią od 1 października ka do wynajęcia Piotrkowska № 34 Wiadomość u stróża. 2560-1

2 magi z powodu wyjazdu do sprzedania zaraz. Ul. Konstancyńska № 41. 2544-3

Z powodu likwidacji zupełna wyprzedaż gramofonów i płyt po cenach niższej kosztu, oraz bufet i półki Długa 64. 2545-2

Zaginął paszport wydany z gminy Szydłów, pow. i gub. Piotrkowskiej na imię Józefa Ryliński. 2552-3

Zaginął paszport wydany z gminy Wojsławice, pow. sieradzkiego gub. kaliskiej na imię Michałiny Skomskiej. 2551-3

Zaginął paszport wydany z gminy Górki, pow. łódzkiego na imię Jana Anielkiewicza. 2525-3

Zaginął paszport, wydany z gm. Dobowagóra, pow. skierniewickiego, gub. warszawskiej na imię Otylii Kamp. 2537-3

Zaginął paszport i książeczka legitymacyjna, wydane z magistratu m. Łodzi na imię Anny Seler. 2543-3

Zaginął paszport wydany z gminy Topolice, pow. opoczyńskiego gub. radomskiej na imię Moszka Richtera. 2545-3

Zaginął paszport wydany z magistratu m. Kutno na imię Kazimierza Romanowskiego. 2557-1

Zaginął paszport, wydany z magistratu m. Łodzi na nazwisko Demjanina Biebersteina z rodziną. 2561-3

Wł. Olszewski
Podręcznik Korespondencji Handlowej Polsko-Niemieckiej niezbędny dla wykładowych, uczniów i samouków
Księgarnia M. ARCTA
w Warszawie, Nowy Świat 53
Cena Bb. 1 Cena Rb. 1

Sanatorium parkowe dla chorób chron. wewnętrzn. spec. dla chor. nerwów.
Bytom G/S Beuthen Silesia
Sereja, zwapn. żył. odżywianie, odzwycz. od alkoholu i.t.d.
Dr. Hayn, lekarz chor. nerw.
ustuga polska.

WAŻNE DLA GOSPODYNI!
KOSZERNA POLEDWICE I PIECZEN
poleca w każdej porze i w różnych ilościach
Zawsze świeże!
S. ALTMAN
Dzielnia № 5, w podwórzu, na lewo.

K. ZDYBICKA,
wychowawca akademii Paryskiej
SPACEROWA № 37. 50 I
Pierwsza modna, fachowa szkoła artystycznego kroju i szycia zatwierdzona przez gubernatora. Nauka podług ostatnich wymagań mody, w kurs wchodzi przeszło 50 modeli. W przeciągu jednego miesiąca wyucza się gruntownie kroju. Każda z uczennic otrzymuje świadectwo z ukończenia kursów. Łódź, Spacerowa № 37. P. S. Sprzedaż form papierowych i manekinów.

W mojej nowo-otworzonej... **Szkole tańców**
przy ulicy POŁUDNIOWEJ № 16 rozpocznie się w tych dniach
Nowy kurs tańców
Bez względu na zdolności, wyuczam każdego, wszystkich nowych modnych tańców w przeciągu 18-tu lekcji. Zapisy odbywają się codziennie od 11-ej do 2-ej pp. i od 6-ej do 11-ej wieczór.
Z poważaniem
Israel Zaloman
dyplomowany nauczyciel tańców.
UWAGA. W niedziele i dni świąteczne tańce zbiorowe od 2-ej do 6-ej pp. i od 7-11 wiecz. dla rekomendowanych przez uczniów lub znajomych. Udzielam także lekcji w zakładach naukowych i domach prywatnych, kółkach zamkniętych, a także osobom pojedynczym u siebie w szkole. Przy zapisach programy bezpłatnie. 2539-8

Natychmiast potrzebni są wszędzie
agenci - współpracownicy
bez ponoszenia kosztów i ryzyka na stałą pensję i procenty
Szczegółowe informacje wysyła się bezpłatnie. Irkuck. Kantor gazety „Sybirskij torgowo-promyszlennyj Wiestnik“ Pocztamskaja № 14. 5310

Po niskich cenach!
Kurtowy skład różnych krajowych i zagranicznych delikatesów
M. H. Wróblewski, Nowomiejska 21.
poleca czekolady, kakao, różne soki, konserwy, buljon-Maggi, masło kokosowe i różne przyprawy do lodów.
Jednocześnie zawiadamiam Sz. Publiczność że w dniu 1 lipca otworzyłem filję przy ul. Głównej № 62, pasaż Lichtenberga, w której postanowiłem wszystkie wyżej wymienione delikatesy sprzedawać po cenach bardzo umiarkowanych i obstarunki wypełniać akuracie.
2581-3
Z szacunkiem **M. H. Wróblewski.**

H.F. JÜRGENSA
BORO-TYMOLOWE-MYDŁO
PRZECIWO POCEMU SIĘ, OPALENIEM, PIĘSOM, WEGROM, PRYSZCZOM I ŻÓCZYM PŁAMOM.
PACHNĄCE MYDŁO TOALETOWE NAJWYŻSZEGO GATUNKU
WŁÓDZIE DO NABAWY
1 KIL. 50 N. 20 N.

R. sekretarz sądu pokoju XI rewiru obecnie
Adwokat
Antoni Mietkiewicz
otworzył kancelarię przy ul. Zielonej № 28. Przyjmuje od 4-8 po poł. 2547-5

Ogłoszenia drobne.
NAJTAŃSZA AMERYKANSKA CHEMICZNA PRALNIA I FARBBIARNIA POD FIRMĄ „JOZEFINA“, ŁÓDŹ, PIOTRKÓWSKA 17, pod osobistym kierunkiem właściciela Pawła Musiałowicza, który po ukończeniu studiów w Ameryce wykonywał w przeciągu 24 godzin najwykwintniejsze w zakresie wchodzące zlecenia. TANIŁO BO W PODWÓRZU. 2530-150
W zakładzie treblowskim A.A. Haliny Pełsuckiej, Juljusza 13 m. 53 zajęcia rozpoczynają się 19 sierpnia, zapis od 17 sierpnia, 4-7 wieczorem. 2560-0
Bajecznie tanio sprzedajemy piękne, modne peleryny męskie. Piotrkowska 125-18. 2519-3

Do sprzedania dom przy ul. Aleksandrowskiej na dogodnych warunkach oraz magiel prawie nowa za przystępną cenę. Aleksandrowska 95. 2556-3
Do wynajęcia w nowym domu 20 mieszkań (pojedyncze i pokoje z kuchnią) Róg Wróbla i Ciemnej, Wejście z Ciemnej. Wiadomość u gospodarza. 2566-3
Filja piekarska do sprzedania. Ul. Mińska № 27. 2515-4
Inteligentna rodzina izraelick. przyjmie na stancję 2-ch uczni, albo młodego człowieka. Wiadomość: Dzielnia 34 mieszk. 9. 2570-3
Lakiernia, egzystująca 20 lat do wynajęcia od 1 października Aleksandrowska 18. Bliższa wiadomość: A. Koneczak. Aleksandrowska 39. 2550-3
Maszynę do szycia bardzo tanio sprzedam. Długa 64 skład gramofonów. 2548-2
Mały sklep galanteryjny do sprzedania tanio byle zaraz z powodu wyjazdu ul. Piotrkowska № 40, u portjera. 2553-3
Młoda paniątka, ukończywszy pensję 4-ro kl., poszukuje posady kasjerki w apiece lub sklepie galanteryjnym, lub innej. Wiadomość Zachodnia 11 m. 2. 2517-3
Młodzieniec wystąpiwszy z siódmej klasy gimnazjum rządowego poszukuje odpowiedniego zajęcia. Chętnie podejmie się udzielania lekcji lub korepetycji, w zakresie sześciu klas. Oferty przyjmuje „Kurjer“ dla Wł. 2522-3
Obiady prywatne Nowo-Ogrodziana 25. m. 15 parter front. 2565-3
Pocztaliterja w większym powiatowym mieście, w pobliżu dwóch kolejowych, ruch osobowy ożywiony stacją, do sprzedania na dobrych warunkach powodu wyjazdu. Wiadomość w administracji „Kurjera“. 2513-2
Pracownia sukien i kostjumów damskich M. Sadowskiej przeniesiona została z ul. Wysokiej № 28 na ul. Nawrot 37 m. 1. 2562-4
Potrzebny chłopiec do zakładu fotograficznego Piotrkowska 59. 2523-3